

IES DE BARRO

PROGRAMACIÓN XEOGRAFÍA E HISTORIA (CURSO 2021-22)

Índice

1.- INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.....	4
1.1.- Introducción e contextualización.....	4
1.2.- Centros adscritos.....	5
1.3.- Obxectivos.....	5
2.- 1º ESO.....	7
2.1.- Contribución ó desenvolvemento das competencias clave.....	7
2.2.- Concreción para cada estándar: Temporalización, grao mínimo de consecución para superar a materia, procedementos e instrumentos de avaliación.....	12
3.- 2º ESO.....	23
3.1.- Contribución ó desenvolvemento das competencias clave.....	23
3.2.- Concreción para cada estándar: Temporalización, grao mínimo de consecución para superar a materia, procedementos e instrumentos de avaliación.....	29
4.- 3º ESO.....	39
4.1.- Contribución ó desenvolvemento das competencias clave.....	39
4.2.- Concreción para cada estándar: Temporalización, grao mínimo de consecución para superar a materia, procedementos e instrumentos de avaliación.....	46
5.- 4º ESO.....	56
5.1.- Contribución ó desenvolvemento das competencias clave.....	56
5.2.- Concreción para cada estándar: Temporalización, grao mínimo de consecución para superar a materia, procedementos e instrumentos de avaliación.....	63
6.- CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS.....	78
6.1.- Aspectos xerais.....	78
6.2.- Estratexias metodolóxicas.....	78
6.3.- Exemplo de secuenciación do traballo na aula.....	78
7.- MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.....	81
8.- CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.....	81
8.1.- Avaliación inicial.....	82
8.2.- Avaliación continua.....	82
8.3.- Avaliación final.....	83
9.- INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.....	83
9.1.- Indicadores de logro do proceso de ensino.....	83
9.2.- Indicadores de logro da práctica docente.....	84

10.- ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.....	85
11.- MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.....	86
12.- CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN NO CURSO.....	86
13.- ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.....	98
14.- APLICACIÓN DOS PLANS E PROXECTOS DE CENTRO.....	98
14.1.- Plan TIC.....	98
14.2.- Plan Lector.....	99
15.- MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN, MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.....	103
16.1.- Indicadores.....	103
16.- DATOS DO DEPARTAMENTO.....	104
17.- TRANSICIÓN AO ENSINO NON PRESENCIAL.....	105
17.1.- Resumo das medidas extraordinarias adoptadas nas PD 2020-2021.....	105
17.2.- Aprendizaxes imprescindibles para 1º e 2º da ESO.....	106
17.3.- Aprendizaxes imprescindibles para 3º e 4º da ESO.....	109
18.- METODOLOXÍA ADAPTADA AO ENSINO SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL.....	112

1.- INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

1.1.- Introducción e contextualización

Barro é un municipio de pouco máis de 3700 habitantes na actualidade, cunha poboación moi dispersa en seis parroquias: Agudelo, Barro, Curro, Perdecanaí, Portela e Valiñas O Instituto está situado nunha zona agrícola - gandeira, próxima a cidade de Pontevedra e a outros núcleos urbanos que o rodean: Caldas de Reis e Vilagarcía de Arousa. A maior parte das familias teñen a algún membro das mesmas traballando no sector secundario ou terciario de ditos núcleos e complementan os seus ingresos coas actividades agrícolas.

No ámbito familiar predominan as familias compostas polo matrimonio e dous fillos e en moitos casos comparten vivenda con avós ou outros familiares, e tamén atopámonos cunha porcentaxe importante de familias desestructuradas. A idade dos pais oscila entre 33 e 45 anos.

No referente ó traballo, e só o pai o que ten un traballo remunerado e nunha terceira parte tamén traballa a nai.

O nivel de estudos da gran maioría de pais e nais son os de Primaria, sendo moi poucos os que acadaron o Bacharelato ou Formación Profesional, e só excepcionalmente, estudos universitarios.

A lingua habitual nos fogares é o Galego. O nivel cultural das familias é medio-baixo.

Case que todas elas consideran importante que sexa fluída a relación co Instituto.

Os alumnos /as teñen idades comprendidas entre os 12 e os 17 anos. A oferta educativa do I.E.S. restrínxese os catro cursos de Ensinanza Secundaria Obrigatoria.

A meirande parte dos alumnos/as do I.E.S. considera a xornada lectiva diaria suficiente para aprender e lle adican pouco tempo na casa polas tardes, salvo en época de exames. Unha porcentaxe considerable dos pais non ve demasiado necesario o aporte cultural ós fillos, de aí que poucos acudan ó teatro, danza, a concertos ou museos, e con pouca frecuencia ó cine, pese a ter Pontevedra a menos de 12 km. distancia. O instituto tenta paliar esas carencias mediante a organización de actividades extraescolares.

Entre o alumnado, fala sempre Galego un 60%. Sómente un 12% utiliza o Castelán sempre. Indistintamente empregan as dúas linguas un 28 %. O tempo libre é ocupado principalmente en: ver televisión (entre 1 e 2 horas), axudar na casa (entre 1 e 2 horas). Outras ocupacións son: actividades musicais, lectura, xogos, redes sociais, actividades deportivas...

O 80% manifesta dispor dun lugar para estudar (Preferentemente na súa habitación).

O 93% ten dicionarios na casa e o 62 % algunha enciclopedia.

Case que todos teñen ordenador pero non sempre con conexión a internet.

A mala utilización do tempo de ocio e a carencia na variedade de actividades é outra das características negativas que se desprenden das enquisas realizadas.

No referente as aspiracións persoais ó remata a ensinanza obrigatoria, aproximadamente as 2/3 partes desexan seguir estudando un ciclo formativo ou fan bacharelato.

Valoran de maneira positiva a relación cós compañeiros.

Observamos ademais certos prexuízos en temas como a igualdade de xénero, homosexualidade, e nalgúns casos pouca concienciación respecto ó bo trato ós animais ou a educación ambiental. Por iso tentamos traballar estes aspectos como parte dos temas transversais.

En xeral non son alumnos conflitivos, salvo algún caso excepcional. Opinan que as Normas de Organización e Funcionamento son axeitadas.

1.2.- Centros adscritos

A práctica totalidade do noso alumnado procede DO CEIP Amor Ruibal

1.3.- Obxectivos

Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.

Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.

Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.

Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en

diversos campos do coñecemento e da experiencia.

Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.

Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito

Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

2.- 1º ESO

2.1.- Contribución ó desenvolvemento das competencias clave

CCL	<ul style="list-style-type: none">- Localiza nun mapa físico mundial os elementos e as referencias físicas principais: mares e océanos, continentes, illas e arquipélagos máis importantes, ríos e cadeas montañosas principais.- Elabora climogramas e mapas que sitúen os climas do mundo e reflectan os elementos máis importantes.- Explica as características xerais do relevo europeo.- Clasifica e localiza nun mapa os distintos tipos de clima de Europa.- Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais e localiza páxinas e recursos web directamente relacionados con eles.- Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época.- Explica a diferenza entre os dous períodos en que se divide a prehistoria e describe as características básicas da vida en cada un.- Describe formas de organización socio-económica e política, novas ata entón, como os imperios de Mesopotamia e de Exipto.- Describe as principais características das etapas históricas en que se divide Exipto.- Explica como materializaban os exipcios a súa crenza na vida do alén.- Describe algunhas das diferenzas entre a democracia grega e as democracias actuais.- Explica as características esenciais da arte grega e a súa evolución no tempo.
CMCCT	<ul style="list-style-type: none">- Interpreta como inflúen os movementos astronómicos na distribución da radiación solar e nas zonas bioclimáticas do planeta.- Analiza un mapa de fusos horarios e diferencia zonas do planeta de similares horas.- Clasifica e distingue distintas proxeccións, e compara unha proxección de Mercator con unha de Peters.- Clasifica e distingue tipos de imaxes de satélite e mapas.- Localiza un punto xeográfico nun planisferio e distingue os hemisferios da Terra e as súa principais características.- Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa utilizando datos de coordenadas xeográficas.- Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo europeo e mundial.- Localiza nun mapa físico mundial os elementos e as referencias físicas principais: mares e océanos, continentes, illas e arquipélagos máis importantes, ríos e cadeas montañosas principais.- Elabora climogramas e mapas que sitúen os climas do mundo e reflectan os elementos máis importantes.- Explica as características xerais do relevo europeo.- Localiza no mapa as principais unidades e elementos do relevo europeo.- Clasifica e localiza nun mapa os distintos tipos de clima de Europa.- Distingue e localiza nun mapa as zonas bioclimáticas do noso continente.

	<ul style="list-style-type: none"> - Localiza nun mapa e en imaxes de satélite de Europa os principais espazos naturais. - Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais e localiza páxinas e recursos web directamente relacionados con eles. - Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade. - Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos. - Recoñece os cambios evolutivos ata chegar á especie humana. - Distingue etapas dentro da historia antiga. - Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos. - Describe formas de organización socio-económica e política, novas ata entón, como os imperios de Mesopotamia e de Exipto. - Interpreta un mapa cronolóxico - xeográfico da expansión exipcia. - Dá exemplos representativos das áreas do saber grego e discute por que se considera que a cultura europea parte da Grecia clásica.
CD	<ul style="list-style-type: none"> - Interpreta como inflúen os movementos astronómicos na distribución da radiación solar e nas zonas bioclimáticas do planeta. - Analiza un mapa de fusos horarios e diferencia zonas do planeta de similares horas. - Clasifica e distingue distintas proxeccións, e compara unha proxección de Mercator con unha de Peters. - Clasifica e distingue tipos de imaxes de satélite e mapas. - Localiza un punto xeográfico nun planisferio e distingue os hemisferios da Terra e as súa principais características. - Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa utilizando datos de coordenadas xeográficas. - Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo europeo e mundial. - Localiza nun mapa físico mundial os elementos e as referencias físicas principais: mares e océanos, continentes, illas e arquipélagos máis importantes, ríos e cadeas montañosas principais. - Elabora climogramas e mapas que sitúen os climas do mundo e reflectan os elementos máis importantes. - Explica as características xerais do relevo europeo. - Localiza no mapa as principais unidades e elementos do relevo europeo. - Clasifica e localiza nun mapa os distintos tipos de clima de Europa. - Distingue e localiza nun mapa as zonas bioclimáticas do noso continente. - Localiza nun mapa e en imaxes de satélite de Europa os principais espazos naturais. - Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais e localiza páxinas e recursos web directamente relacionados con eles.
	<ul style="list-style-type: none"> - Interpreta como inflúen os movementos astronómicos na distribución da radiación solar e nas zonas bioclimáticas do planeta. - Analiza un mapa de fusos horarios e diferencia zonas do planeta de similares horas. - Clasifica e distingue distintas proxeccións, e compara unha proxección de Mercator con unha de Peters. - Clasifica e distingue tipos de imaxes de satélite e mapas. - Localiza un punto xeográfico nun planisferio e distingue os hemisferios da Terra e as súa principais características. - Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa utilizando datos de coordenadas xeográficas.

<p>CAA</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo europeo e mundial. - Localiza nun mapa físico mundial os elementos e as referencias físicas principais: mares e océanos, continentes, illas e arquipélagos máis importantes, ríos e cadeas montañosas principais. - Elabora climogramas e mapas que sitúen os climas do mundo e reflectan os elementos máis importantes. - Explica as características xerais do relevo europeo. - Localiza no mapa as principais unidades e elementos do relevo europeo. - Clasifica e localiza nun mapa os distintos tipos de clima de Europa. - Distingue e localiza nun mapa as zonas bioclimáticas do noso continente. - Localiza nun mapa e en imaxes de satélite de Europa os principais espazos naturais. - Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais e localiza páxinas e recursos web directamente relacionados con eles. - Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, sexan estas restos materiais ou textuais. - Compara dous relatos a distintas escalas temporais sobre as conquistas de Alexandre. - Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos. - Explica a diferenza entre os dous períodos en que se divide a prehistoria e describe as características básicas da vida en cada un. - Analiza a transcendencia da revolución neolítica e o papel da muller nela. - Describe formas de organización socio-económica e política, novas ata entón, como os imperios de Mesopotamia e de Exipto. - Diferencia entre as fontes prehistóricas (restos materias e ágrafos) e as fontes históricas (textos). - Interpreta un mapa cronolóxico - xeográfico da expansión exipcia. - Localiza nun mapa os principais exemplos da arquitectura exipcia e da mesopotámica. - Identifica trazos da organización socio-política e económica das polis gregas a partir de fontes históricas de diferentes tipos. - Describe algunhas das diferenzas entre a democracia grega e as democracias actuais. - Localiza nun mapa histórico as colonias gregas do Mediterráneo. - Elabora un mapa do imperio de Alexandre. - Contrasta as accións políticas da Atenas de Pericles co imperio de Alexandre Magno. - Confecciona un mapa coas etapas da expansión de Roma. - Identifica diferenzas e semellanzas entre as formas de vida republicanas e as do imperio medio de Roma antiga. - Compara obras arquitectónicas e escultóricas de época grega e romana. - Fai un mapa da Península Ibérica no que se reflecten os cambios administrativos na época romana. - Analiza exemplos do legado romano que sobreviven na actualidade.
	<ul style="list-style-type: none"> - Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado. - Nomea e identifica catro clases de fontes históricas. - Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, sexan estas restos materiais ou textuais. - Compara dous relatos a distintas escalas temporais sobre as conquistas de Alexandre. - Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade. - Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos.

<p>CSC</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época. - Recoñece os cambios evolutivos ata chegar á especie humana. - Distingue etapas dentro da historia antiga. - Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos. - Explica a diferenza entre os dous períodos en que se divide a prehistoria e describe as características básicas da vida en cada un. - Analiza a transcendencia da revolución neolítica e o papel da muller nela. - Recoñece as funcións dos primeiros ritos relixiosos como os da "deusa nai". - Diferencia entre as fontes prehistóricas (restos materiais e ágrafos) e as fontes históricas (textos). - Interpreta un mapa cronolóxico - xeográfico da expansión exipcia. - Describe as principais características das etapas históricas en que se divide Exipto. - Explica como materializaban os exipcios a súa crenza na vida do alén. - Localiza nun mapa os principais exemplos da arquitectura exipcia e da mesopotámica. - Identifica trazos da organización socio-política e económica das polis gregas a partir de fontes históricas de diferentes tipos. - Describe algunhas das diferenzas entre a democracia grega e as democracias actuais. - Localiza nun mapa histórico as colonias gregas do Mediterráneo. - Elabora un mapa do imperio de Alexandre. - Contrasta as accións políticas da Atenas de Pericles co imperio de Alexandre Magno. - Explica as características esenciais da arte grega e a súa evolución no tempo. - Dá exemplos representativos das áreas do saber grego e discute por que se considera que a cultura europea parte da Grecia clásica. - Confecciona un mapa coas etapas da expansión de Roma. - Identifica diferenzas e semellanzas entre as formas de vida republicanas e as do imperio medio de Roma antiga. - Compara obras arquitectónicas e escultóricas de época grega e romana. - Fai un mapa da Península Ibérica no que se reflicten os cambios administrativos na época romana. - Analiza exemplos do legado romano que sobreviven na actualidade. - Entende o que significou a romanización en distintos ámbitos sociais e xeográficos.
	<ul style="list-style-type: none"> - Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado. - Nomea e identifica catro clases de fontes históricas. - Recoñece as funcións dos primeiros ritos relixiosos como os da "deusa nai". - Explica como materializaban os exipcios a súa crenza na vida do alén. - Localiza nun mapa os principais exemplos da arquitectura exipcia e da mesopotámica.

CCEC	<ul style="list-style-type: none">- Explica as características esenciais da arte grega e a súa evolución no tempo.- Dá exemplos representativos das áreas do saber grego e discute por que se considera que a cultura europea parte da Grecia clásica.- Compara obras arquitectónicas e escultóricas de época grega e romana.- Analiza exemplos do legado romano que sobreviven na actualidade.- Entende o que significou a romanización en distintos ámbitos sociais e xeográficos.
-------------	--

2.2.- Concreción para cada estándar: Temporalización, grao mínimo de consecución para superar a materia, procedementos e instrumentos de avaliación

CURSO	2021-22		
NIVEL	1º ESO	ÁREA	Xeografía e Historia (XH)

Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
						Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
XH-B1.1	1º-XHB1.1.1 - Interpreta como inflúen os movementos astronómicos na distribución da radiación solar e nas zonas bioclimáticas do planeta. Peso: 1% 1 sesión	Interpreta como inflúen os movementos astronómicos na distribución da radiación solar	X			PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Escalada de estimación (50%) e cuestionario (50%)	CAA, CMCT, CD
XH-B1.1	1º-XHB1.1.2 - Analiza un mapa de fusos horarios e diferencia zonas do planeta de similares horas. Peso: 1% 1 sesión	Analiza un mapa de fusos horarios	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CAA, CMCT, CD
XH-B1.2	1º-XHB1.2.1 - Clasifica e distingue proxeccións, e compara unha proxección de Mercator con unha de Peters.	Clasifica e distingue proxeccións	X			PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Escalada de estimación (50%) e cuestionario (50%)	CAA, CMCT, CD

	Peso: 1% 1 sesión						
XH-B1.3	1º-XHB1.3.1 - Clasifica e distingue tipos de imaxes de satélite e mapas. Peso: 1% 1 sesión	Clasifica e distingue tipos de imaxes de satélite e mapas	X			PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Escalada de estimación (50%) e cuestionario (50%)	CAA, CMCT, CD
XH-B1.4	1º-XHB1.4.1 - Localiza un punto xeográfico nun planisferio e distingue os hemisferios da Terra e as súas principais características. Peso: 1.75% 2 sesións	Localiza un punto xeográfico nun planisferio e distingue os hemisferios da Terra	X			PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CAA, CMCT, CD
XH-B1.4	1º-XHB1.4.2 - Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa, utilizando datos de coordenadas xeográficas. Peso: 1.75% 2 sesións	Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa, utilizando datos de coordenadas xeográficas	X			PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CAA, CMCT, CD
XH-B1.5	1º-XHB1.5.1 - Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo europeo e mundial. Peso: 3.5% 3 sesións	Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo europeo e mundial	X			PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CAA, CMCT, CD
XH-B1.6	1º-XHB1.6.1 - Localiza	Localiza nun mapa físico mundial	X			PROCEDEMENTOS: Observación directa.	CAA,

	nun mapa físico mundial os elementos e as referencias físicas principais: mares e océanos, continentes, illas e arquipélagos máis importantes, ríos e cadeas montañosas principais. Peso: 3.5% 3 sesións	os elementos e as referencias físicas principais				Interrogación INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CMCT, CD, CCL
XH-B1.6	1º-XHB1.6.2 - Elabora climogramas e mapas que sitúen os climas do mundo e reflectan os elementos máis importantes. Peso: 3.5% 3 sesións	Elabora climogramas e mapas que sitúen os climas do mundo e reflectan os elementos máis importantes	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CAA, CMCT, CD, CCL
XH-B1.7	1º-XHB1.7.1 - Explica as características xerais do relevo europeo. Peso: 3.5% 3 sesións	Explica as características xerais do relevo europeo	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CAA, CMCT, CD, CCL, CAA
XH-B1.8	1º-XHB1.8.1 - Localiza no mapa as unidades e os elementos principais do relevo europeo. Peso: 3.5% 3 sesións	Localiza no mapa as unidades e os elementos principais do relevo europeo	X			PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CAA, CMCT, CD
XH-B1.9	1º-XHB1.9.1 - Clasifica e localiza nun mapa os	Clasifica e localiza nun mapa os tipos de clima de Europa	X			PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación	CAA, CMCT,

	tipos de clima de Europa. Peso: 3.5% 3 sesións					INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CD, CCL
XH-B1.9	1º-XHB1.9.2 - Distingue e localiza nun mapa as zonas bioclimáticas do noso continente. Peso: 3.5% 3 sesións	Distingue e localiza nun mapa as zonas bioclimáticas do noso continente	X			PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CAA, CMCT, CD
XH-B1.10	1º-XHB1.10.1 - Localiza nun mapa e en imaxes de satélite de Europa os principais espazos naturais. Peso: 3% 2 sesións	Localiza nun mapa e en imaxes de satélite de Europa os principais espazos naturais	X			PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CAA, CMCT, CD
XH-B1.11	1º-XHB1.11.1 - Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais, e localiza páxinas e recursos da web directamente relacionados con eles. Peso: 1.25% 1 sesión	Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións. INSTRUMENTOS: Rúbrica	CAA, CMCT, CD, CCL
XH-B3.1	1º-XHB3.1.1 - Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado		X		PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Escalada de estimación (50%) e cuestionario (50%)	CSC, CCEC

	Peso: 2% 2 sesións						
XH-B3.2	1º-XHB3.2.1 - Nomea e identifica catro clases de fontes históricas. Peso: 1.25% 1 sesión	Nomea e identifica catro clases de fontes históricas		X		PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CSC, CAA
XH-B3.2	1º-XHB3.2.2 - Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, sexan estas restos materiais ou textuais. Peso: 2% 2 sesións	Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, sexan estas restos materiais ou textuais		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CAA
XH-B3.2	1º-XHB3.2.3 - Compara dous relatos a distintas escalas temporais sobre as conquistas de Alexandre. Peso: 1% 1 sesión	Compara dous relatos a distintas escalas temporais sobre as conquistas de Alexandre		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CAA
XH-B3.3	1º-XHB3.3.1 - Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade. Peso: 1.25% 1 sesión	Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CMCT
XH-B3.4	1º-XHB3.4.1 - Entende	Entende que varias culturas		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións.	CSC,

	que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos. Peso: 1.25% 2 sesións	convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos				Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CMCT
XH-B3.5	1º-XHB3.5.1 - Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época. Peso: 2% 1 sesión	Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época		X		PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Escalada de estimación (50%) e cuestionario (50%)	CSC, CCL
XH-B3.6	1º-XHB3.6.1 - Recoñece os cambios evolutivos ata chegar á especie humana. Peso: 2% 2 sesións	Recoñece os cambios evolutivos ata chegar á especie humana		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CMCT
XH-B3.7	1º-XHB3.7.1 - Distingue etapas dentro da historia antiga. Peso: 2% 2 sesións	Distingue etapas dentro da historia antiga		X		PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Escalada de estimación (50%) e cuestionario (50%)	CSC, CMCT
XH-B3.8	1º-XHB3.8.1 - Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos. Peso: 1.25% 2 sesións	Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CMCT, CAA
XH-B3.9	1º-XHB3.9.1 - Explica a diferenza entre os dous períodos en que se	Explica a diferenza entre os dous períodos en que se divide a prehistoria e describe as		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación	CSC, CCL, CAA

	<p>divide a prehistoria e describe as características básicas da vida en cada un.</p> <p>Peso: 3% 3 sesións</p>	<p>características básicas da vida en cada un</p>				<p>INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)</p>	
XH-B3.9	<p>1º-XHB3.9.2 - Analiza a transcendencia da revolución neolítica e o papel da muller nela.</p> <p>Peso: 3% 3 sesións</p>	<p>Analiza a transcendencia da revolución neolítica e o papel da muller nela</p>		X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación</p> <p>INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)</p>	CSC, CAA
XH-B3.10	<p>1º-XHB3.10.1 - Recoñece as funcións dos primeiros ritos relixiosos como os da "deusa nai".</p> <p>Peso: 1% 1 sesión</p>	<p>Recoñece as funcións dos primeiros ritos relixiosos como os da "deusa nai"</p>		X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación</p> <p>INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)</p>	CSC, CCEC
XH-B3.11	<p>1º-XHB3.11.1 - Describe formas de organización socio-económica e política, novas ata entón, como os imperios de Mesopotamia e de Exipto.</p> <p>Peso: 2.5% 2 sesións</p>	<p>Describe formas de organización socio-económica e política, novas ata entón, como os imperios de Mesopotamia e de Exipto</p>		X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación</p> <p>INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)</p>	CSC, CAA, CCL
XH-B3.12	<p>1º-XHB3.12.1 - Diferencia entre as fontes prehistóricas (restos materiais e ágrafos) e as fontes históricas (textos).</p>	<p>Diferencia entre as fontes prehistóricas (restos materiais e ágrafos) e as fontes históricas (textos)</p>		X		<p>PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación</p> <p>INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)</p>	CSC, CAA

	Peso: 1.25% 1 sesión						
XH-B3.13	1º-XHB3.13.1 - Interpreta un mapa cronolóxico-xeográfico da expansión exipcia. Peso: 1.5% 1 sesión	Interpreta un mapa cronolóxico- xeográfico da expansión exipcia		X		PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Escalada de estimación (50%) e cuestionario (50%)	CSC, CMCT, CAA
XH-B3.13	1º-XHB3.13.2 - Describe as principais características das etapas históricas en que se divide Exipto. Peso: 2.5% 2 sesións	Describe as principais características das etapas históricas en que se divide Exipto		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CCL
XH-B3.14	1º-XHB3.14.1 - Explica como materializaban os exipcios a súa crenza na vida do alén. Peso: 1.75% 2 sesións	Explica como materializaban os exipcios a súa crenza na vida do alén		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CCEC, CCL
XH-B3.14	1º-XHB3.14.2 - Realiza un mapa conceptual cos principais deuses do panteón exipcio. Peso: 1.25% 1 sesión	Realiza un mapa conceptual cos principais deuses do panteón exipcio		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CCEC, CAA
XH-B3.15	1º-XHB3.15.1 - Localiza nun mapa os principais exemplos da arquitectura exipcia e da mesopotámica	Localiza nun mapa os principais exemplos da arquitectura exipcia e da mesopotámica		X		PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CSC, CCEC, CAA

	Peso: 1.25% 1 sesión						
XH-B3.16	1º-XHB3.16.1 - Identifica trazos da organización socio-política e económica das polis gregas a partir de fontes históricas de diferentes tipos Peso: 1.5% 1 sesión	Identifica trazos da organización socio-política e económica das polis gregas			X	PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Escalada de estimación (50%) e cuestionario (50%)	CSC, CAA
XH-B3.16	1º-XHB3.16.2 - Describe algunhas das diferenzas entre a democracia grega e as democracias actuais. Peso: 3% 3 sesións	Describe algunhas das diferenzas entre a democracia grega e as democracias actuais			X	PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Escalada de estimación (50%) e cuestionario (50%)	CSC, CCL, CAA
XH-B3.17	1º-XHB3.17.1 - Localiza nun mapa histórico as colonias gregas do Mediterráneo. Peso: 1.75% 2 sesións	Localiza nun mapa histórico as colonias gregas do Mediterráneo			X	PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CSC, CAA
XH-B3.18	1º-XHB3.18.1 - Elabora un mapa do imperio de Alexandre. Peso: 1.5% 1 sesión	Elabora un mapa do imperio de Alexandre			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CAA
XH-B3.18	1º-XHB3.18.2 - Contrasta as accións políticas da Atenas de Pericles co imperio de Alexandre Magno	Contrasta as accións políticas da Atenas de Pericles co imperio de Alexandre Magno			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación	CSC, CAA

	Pericles co imperio de Alexandre Magno. Peso: 2.5% 2 sesións					INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	
XH-B3.19	1º-XHB3.19.1 - Explica as características esenciais da arte grega e a súa evolución no tempo. Peso: 2.5% 2 sesións	Explica as características esenciais da arte grega e a súa evolución no tempo			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CECC, CCL
XH-B3.19	1º-XHB3.19.2 - Dá exemplos representativos das áreas do saber grego, e discute por que se considera que a cultura europea parte da Grecia clásica. Peso: 2.5% 3 sesións	Dá exemplos representativos das áreas do saber grego			X	PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Escalada de estimación (50%) e cuestionario (50%)	CSC, CCEC, CMCT, CAA, CCL
XH-B3.20	1º-XHB3.20.1 - Confecciona un mapa coas etapas da expansión de Roma. Peso: 2.25% 2 sesións	Confecciona un mapa coas etapas da expansión de Roma			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CAA
XH-B3.20	1º-XHB3.20.2 - Identifica diferenzas e semellanzas entre as formas de vida republicanas e as do imperio na Roma antiga.	Identifica diferenzas e semellanzas entre as formas de vida republicanas e as do imperio na Roma antiga			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CAA

	Peso: 1.5% 1 sesión						
XH-B3.21	1º-XHB3.21.1 - Compara obras arquitectónicas e escultóricas de época grega e romana. Peso: 2.25% 2 sesións	Compara obras arquitectónicas e escultóricas de época grega e romana			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC,C CEC, CAA
XH-B3.22	1º-XHB3.22.1 - Fai un mapa da Península Ibérica onde se reflicten os cambios administrativos en época romana. Peso: 2.5% 2 sesións	Fai un mapa da Península Ibérica onde se reflicten os cambios administrativos en época romana			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CCEC, CAA
XH-B3.22	1º-XHB3.22.2 - Analiza exemplos do legado romano que sobreviven na actualidade. Peso: 2.5% 3 sesións	Analiza exemplos do legado romano que sobreviven na actualidade			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CCEC, CAA
XH-B3.22	1º-XHB3.22.3 - Entende o que significou a romanización en distintos ámbitos sociais e xeográficos. Peso: 2.5% 2 sesións	Entende o que significou a romanización en distintos ámbitos sociais e xeográficos			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CCEC

- *Indícase entre paréntese a porcentaxe de ponderación de cada instrumento de avaliación, no caso de haber máis dun, de cara a obter a cualificación final.*

3.- 2º ESO

3.1.- Contribución ó desenvolvemento das competencias clave

CSC	<p>Localiza no mapa mundial os continentes e as áreas máis densamente poboadas</p> <p>Explica o impacto das ondas migratorias nos países de orixe e nos de acollemento</p> <p>Explica as características da poboación europea</p> <p>Compara entre países a poboación europea segundo a súa distribución, a súa evolución e a súa dinámica</p> <p>Explica a pirámide de poboación de España e das súas comunidades autónomas</p> <p>Analiza en distintos medios os movementos migratorios nas últimas tres décadas en España</p> <p>Coñece o proceso da emigración galega, as súas etapas e destinos principais</p> <p>Realiza un gráfico con datos da evolución do crecemento da poboación urbana no mundo</p> <p>Sitúa no mapa do mundo as vinte cidades máis poboadas, di a que país pertencen e explica a súa posición económica</p> <p>Resume elementos que diferencien o urbano e o rural en Europa</p> <p>Distingue os tipos de cidades no noso continente</p> <p>Interpreta textos que expliquen as características das cidades de España e de Galicia, axudándose de internet ou de medios de comunicación escrita</p> <p>Sitúa oos parques naturais españois nun mapa, e explica a situación deles</p> <p>Clasifica as principais paisaxees humanizadas españolas a través de imaxes</p> <p>Compara paisaxes humanizadas españolas segundo a súa actividade económica</p> <p>Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado</p> <p>Nomea e identifica catro clases de fontes históricas</p> <p>Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais</p> <p>Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as noción básicas de sucesión, duración e simultaneidade</p> <p>Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos</p> <p>Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos</p> <p>Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época</p> <p>Utiliza as fontes históricas e entende os límites do que se pode escribir sobre o pasado</p>
------------	--

	<p>Compara as formas de vida (en diversos aspectos) do Imperio Romano coas dos reinos xermánicos</p> <p>Caracteriza a sociedade feudal e as relacións entre señores e campesiños</p> <p>Comprende as orixes do Islam e o seu alcance posterior</p> <p>Explica a importancia de Al-Andalus na Idade Media</p> <p>Interpreta mapas que describen oos procesos de conquista e repoboación cristiás na Península Ibérica</p> <p>Explica a importancia do Camiño de Santiago</p> <p>Comprende o impacto dunha crise demográfica e económica nas sociedades medievais europeas</p> <p>Describe características da arte románica, gótica e islámica</p>
<p>CAA</p>	<p>Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa de España e de Galicia, utilizando datos de coordenadas xeográficas</p> <p>Enumera e describe as peculiaridades do medio físico español e galego</p> <p>Sitúa nun mapa físico as principais unidades de relevo español</p> <p>Describe as unidades de relevo con axuda do mapa físico de España</p> <p>Sitúa nun mapa físico as principais unidades de relevo galego</p> <p>Describe as unidades de relevo con axuda do mapa físico de Galicia</p> <p>Localiza nun mapa os grandes conxuntos ou espazos bioclimáticos de España</p> <p>Analiza e compara as zonas bioclimáticas españolas utilizando gráficos e imaxes</p> <p>Localiza nun mapa os espazos bioclimáticos de Galicia</p> <p>Distingue e localiza nun mapa as paisaxes de España e Galicia</p> <p>Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais en España e Galicia, e localiza páxinas e recursos da web directamente relacionados con eles</p> <p>Localiza no mapa mundial os continentes e as áreas máis densamente poboadas</p> <p>Explica o impacto das ondas migratorias nos países de orixe e nos de acollemento</p> <p>Explica as características da poboación europea</p> <p>Compara entre países a pobaoción europea segundo a súa distribución, a súa evolución e a súa dinámica</p> <p>Explica a pirámide de poboación de España e das súas comunidades autónomas</p> <p>Analiza en distintos medios os movementos migratorios nas últimas tres décadas en España</p> <p>Coñece o progreso da emigración galega, as súas etapas e os seus destinos principais</p> <p>Realiza un gráfico con datos da evolución do crecemento da poboación urbana no mundo</p> <p>Sitúa no mapa do mundo as vinte cidades máis poboadas, di a que país pertencen e explica a súa posición económica</p> <p>Resume elementos que diferencien o urbano e o rural en Europa</p> <p>Distingue os tipos de cidades do noso continente</p> <p>Interpreta textos que expliquen as características das cidades de España e de Galicia, axudándose de internet ou de medios de comunicación escrita</p>

	<p>Sitúa os parques naturais españois nun mapa, e explica a situación dalgúns deles</p> <p>Elabora gráficos de distinto tipo en soportes virtuais ou analóxicos, que reflectan información económica e demográfica de países ou áreas xeográficas a partir dos datos elixidos</p> <p>Clasifica as principais paisaxes humanizadas españolas a través de imaxes</p> <p>Compara paisaxes humanizadas españolas segundo a súa actividade económica</p> <p>Nomea e identifica catro clases de fontes históricas</p> <p>Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais</p> <p>Utiliza as fontes históricas e entende os límites do que se pode escribir sobre o pasado</p> <p>Compara as formas de vida (en diversos aspectos) do Imperio Romano coas dos reinos xermánicos</p> <p>Interpreta mapas que describen os procesos de conquista e repoboación critiás na Península Ibérica</p>
<p>CMCCT</p>	<p>Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa de España e de Galicia, utilizando datos de coordenadas xeográficas</p> <p>Enumera e describe as peculiaridades do medio físico español e galego</p> <p>Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo español</p> <p>Describe as unidades de relevo con axuda do mapa físico de España</p> <p>Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo galego</p> <p>Describe as unidades de relevo con axuda do mapa físico de Galicia</p> <p>Localiza nun mapa os grandes conxuntos ou espazos bioclimáticos de España</p> <p>Analiza e compara as zonas bioclimáticas españolas utilizando gráficos e imaxes</p> <p>Localiza nun mapa os espazos bioclimáticos galegos</p> <p>Distingue e localiza nu mapa as paisaxes de España e de Galicia</p> <p>Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais en España e Galicia, e localiza páxinas e recursos da web directamente relacionados con eles</p> <p>Localiza no mapa mundial os continentes e as áreas máis densamente poboadas</p> <p>Explica o impacto das ondas migratorias nos países de orixe e nos de acollemento</p> <p>Compara entre países a poboación europea segundo a súa distribución, a súa evolución e a súa dinámica</p> <p>Explica a pirámide de poboación de España e das súas comunidades autónomas</p> <p>Analiza en distintos medios os movementos migratorios nas últimas tres décadas en España</p> <p>Coñece o progreso da emigración galega, as súas etapas e os seus destinos principais</p> <p>Realiza un gráfico con datos da evolución do crecemento da poboación urbana no mundo</p> <p>Sitúa no mapa do mundo as vinte cidades máis poboadas, di a que país pertencen e explica a súa posición económica</p> <p>Resume elementos que diferencien o urbano e o rural en Europa</p> <p>Distingue os tipos de cidades do noso continente</p> <p>Interpreta textos que expliquen as características das cidades de España e de Galicia, axudándose de internet ou de medios de comunicación escrita</p>

	<p>Sitúa os parques naturais españois nun mapa, e explica a situación dalgúns deles</p> <p>Elabora gráficos de distinto tipo en soportes virtuais ou analóxicos, que reflectan información económica e demográfica de países ou áreas xeográficas a partir dos datos elixidos</p> <p>Clasifica as principais paisaxes humanizadas españolas a través de imaxes</p> <p>Compara paisaxes humanizadas españolas segundo a súa actividade económica</p> <p>Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as noción básicas de sucesión, duración e simultaneidade</p> <p>Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos</p> <p>Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos</p> <p>Explica a importancia de Al-Andalus na Idade Media</p>
<p>CD</p>	<p>Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa de España e de Galicia, utilizando datos de coordenadas xeográficas</p> <p>Enumera e describe as peculiaridades do medio físico español e galego</p> <p>Sitúa nun mapa físico as principais unidades de relevo español</p> <p>Describe as unidades de relevo con axuda do mapa físico de España</p> <p>Sitúa nun mapa físico as principais unidades de relevo galego</p> <p>Describe as unidades de relevo con axuda do mapa físico de Galicia</p> <p>Localiza nun mapa os grandes conxuntos ou espazos bioclimáticos</p> <p>Analiza e compara as zonas bioclimáticas españolas utilizando gráficos e imaxes</p> <p>Localiza nun mapa os espazos bioclimáticos de Galicia</p> <p>Distingue e localiza nun mapa as paisaxes de España e Galicia</p> <p>Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais en España e Galicia, e localiza páxinas e recursos da web directamente relacionados con eles</p> <p>Localiza no mapa mundial os continentes e as áreas máis densamente poboadas</p> <p>Explica o impacto das ondas migratorias nos países de orixe e nos de acollemento</p> <p>Explica as características da poboación europea</p> <p>Compara entre países a poboación europea segundo a súa distribución, a súa evolución e a súa dinámica</p> <p>Explica a pirámide de poboación de España e das súas comunidades autónomas</p> <p>Analiza en distintos medios os movementos migratorios nas últimas tres décadas en España</p> <p>Coñece o proceso da emigración galega, as súas etapas e destinos principais</p> <p>Realiza un gráfico con datos da evolución do crecemento da poboación urbana no mundo</p> <p>Sitúa no mapa do mundo as vinte cidades máis poboadas, di a que país pertencen e explica a súa posición económica</p> <p>Resume elementos que diferencien o urbano e o rural en Europa</p>

	<p>Distingue os tipos de cidades no noso continente</p> <p>Interpreta textos que expliquen as características das cidades de España e de Galicia, axudándose de internet ou de medios de comunicación escrita</p> <p>Sitúa os parques naturais españois nun mapa, e explica a situación actual dalgún deles</p> <p>Elabora gráficos de distinto tipo en soportes virtuais ou analóxicos, que reflectan información económica e demográfica de países ou áreas xeográficas a partir dos datos elixidos</p>
CCL	<p>Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais en España e Galicia, e localiza páxinas e recursos da web directamente relacionados con eles</p> <p>Explica as características da poboación europea</p> <p>Compara entre países a poboación europea segundo a súa distribución, a súa evolución e a súa dinámica</p> <p>Explica a pirámide de poboación de España e das súas comunidades autónomas</p> <p>Analiza en distintos medios os movementos migratorios nas últimas tres décadas en España</p> <p>Coñece o progreso da emigración galega, as súas etapas e os seus destinos principais</p> <p>Realiza un gráfico con datos da evolución do crecemento da poboación urbana no mundo</p> <p>Sitúa no mapa do mundo as vinte cidades máis poboadas, di a que país pertencen e explica a súa posición económica</p> <p>Resume elementos que diferencien o urbano e o rural en Europa</p> <p>Distingue os tipos de cidades do noso continente</p> <p>Interpreta textos que expliquen as características das cidades de España e de Galicia, axudándose de internet ou de medios de comunicación escrita</p> <p>Sitúa os parques naturais españois nun mapa, e explica a situación dalgúns deles</p> <p>Elabora gráficos de distinto tipo en soportes virtuais ou analóxicos, que reflectan información económica e demográfica de países ou áreas xeográficas a partir dos datos elixidos</p> <p>Clasifica as principais paisaxes humanizadas españolas a través de imaxes</p> <p>Compara paisaxes humanizadas españolas segundo a súa actividade económica</p> <p>Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindibles para cada época</p> <p>Explica a importancia de Al-Andalus na Idade Media</p> <p>Explica a importancia de Camiño de Santiago</p> <p>Describe características da arte románica, gótica e islámica</p>
CCEC	<p>Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado</p> <p>Comprende as orixes do Islam e o seu alcance posterior</p> <p>Explica a importancia de Al-Andalus na Idade Media</p>

	Explica a importancia do Camiño de Santiago Describe as características da arte románica, gótica e islámica
--	--

3.2.- Concreción para cada estándar: Temporalización, grao mínimo de consecución para superar a materia, procedementos e instrumentos de avaliación

CURSO	2021-22		
NIVEL	2º ESO	ÁREA	Xeografía e Historia (XH)

Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
						Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
XH-B1.1	2º-XHB1.1.1 - Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa de España e de Galicia, utilizando datos de coordenadas xeográficas. Peso: 2% 2 sesións	Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa de España e de Galicia, utilizando datos de coordenadas xeográficas	X			PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CAA, CMCT, CD
XH-B1.2	2º-XHB1.2.1 - Enumera e describe as peculiaridades do medio físico español e galego. Peso: 3% 3 sesións	Enumera e describe as peculiaridades do medio físico español e galego	X			PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Escalada de estimación (50%) e cuestionario (50%)	CAA, CMCT, CD, CCL
XH-B1.3	2º-XHB1.3.1 - Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo español. Peso: 2.5% 3 sesións	Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo español	X			PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CAA, CMCT, CD

XH-B1.3	2º-XHB1.3.2 - Describe as unidades de relevo con axuda do mapa físico de España. Peso: 2.5% 3 sesións	Describe as unidades de relevo con axuda do mapa físico de España	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CAA, CMCT, CD, CCL
XH-B1.4	2º-XHB1.4.1 - Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo galego. Peso: 2.5% 2 sesións	Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo galego	X			PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CAA, CMCT, CD
XH-B1.4	2º-XHB1.4.2 - Describe as unidades de relevo con axuda do mapa físico de Galicia. Peso: 2.5% 3 sesións	Describe as unidades de relevo con axuda do mapa físico de Galicia	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CAA, CMCT, CD, CCL
XH-B1.5	2º-XHB1.5.1 - Localiza nun mapa os grandes conxuntos ou espazos bioclimáticos de España. Peso: 3% 3 sesións	Localiza nun mapa os grandes conxuntos ou espazos bioclimáticos de España	X			PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CAA, CMCT, CD, CCL
XH-B1.5	2º-XHB1.5.2 - Analiza e compara as zonas bioclimáticas españolas utilizando gráficos e imaxes. Peso: 2.5% 3 sesións	Analiza e compara as zonas bioclimáticas españolas utilizando gráficos e imaxes	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CAA, CMCT, CD
XH-B1.5	2º-XHB1.5.3 - Localiza	Localiza nun mapa os espazos	X			PROCEDEMENTOS: Observación directa.	CAA,

	nun mapa os espazos bioclimáticos de Galicia. Peso: 2.5% 3 sesións	bioclimáticos de Galicia				Interrogación INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CMCT, CD
XH-B1.6	2º-XHB1.6.1 - Distingue e localiza nun mapa as paisaxes de España e de Galicia. Peso: 3% 3 sesións	Distingue e localiza nun mapa as paisaxes de España e de Galicia	X			PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CAA, CMCT, CD
XH-B1.7	2º-XHB1.7.1 - Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais en España e en Galicia, e localiza páxinas e recursos da web directamente relacionados con eles. Peso: 1.5% 2 sesións	Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais en España e en Galicia	X	X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións INSTRUMENTOS: Rúbrica	CAA, CMCT, CD, CCL
XH-B2.1	2º-XHB2.1.1 - Localiza no mapa mundial os continentes e as áreas máis densamente poboadas. Peso: 3% 3 sesións	Localiza no mapa mundial os continentes e as áreas máis densamente poboadas			X	PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CAA, CMCT, CSC, CD
XH-B2.1	2º-XHB2.1.2 - Explica o impacto das ondas migratorias nos países de orixe e nos de acollemento.	Explica o impacto das ondas migratorias nos países de orixe e nos de acollemento			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CAA, CMCT, CSC, CD

	Peso: 2.5% 2 sesións						
XH-B2.2	2º-XHB2.2.1 - Explica as características da poboación europea. Peso: 2.5% 2 sesións	Explica as características da poboación europea		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CAA, CCL, CSC, CD
XH-B2.2	2º-XHB2.2.2 - Compara entre países a poboación europea segundo a súa distribución, a súa evolución e a súa dinámica. Peso: 2.5% 2 sesións	Compara entre países a poboación europea segundo a súa distribución, a súa evolución e a súa dinámica		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CAA, CMCT, CSC, CD, CCL
XH-B2.3	2º-XHB2.3.1 - Explica a pirámide de poboación de España e das súas comunidades autónomas. Peso: 2.5% 2 sesións	Explica a pirámide de poboación de España e das súas comunidades autónomas		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CAA, CMCT, CSC, CD, CCL
XH-B2.3	2º-XHB2.3.2 - Analiza en distintos medios os movementos migratorios nas últimas tres décadas en España. Peso: 2.5% 2 sesións	Analiza en distintos medios os movementos migratorios nas últimas tres décadas en España		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CAA, CMCT, CASC, CD, CCL
XH-B2.4	2º-XHB2.4.1 - Coñece o proceso da emigración	Coñece o proceso da emigración galega		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación	CAA, CMCT,

	galega, as súas etapas e os destinos principais. Peso: 2.5% 2 sesións					INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CD, CCL
XH-B2.5	2º-XHB2.5.1 - Realiza un gráfico con datos da evolución do crecemento da poboación urbana no mundo. Peso: 2.5% 2 sesións	Realiza un gráfico con datos da evolución do crecemento da poboación urbana no mundo		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CAA, CMCT, CSC, CD, CCL
XH-B2.5	2º-XHB2.5.2 - Sitúa no mapa do mundo as vinte cidades máis poboadas, di a que país pertencen e explica a súa posición económica. Peso: 1.75% 1 sesión	Sitúa no mapa do mundo as vinte cidades máis poboadas		X		PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CAA, CMCT, CSC, CD, CCL
XH-B2.6	2º-XHB2.6.1 - Resume elementos que diferencien o urbano e o rural en Europa. Peso: 1.75% 1 sesión	Resume elementos que diferencien o urbano e o rural en Europa		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CAA, CMCT, CSC, CD, CCL
XH-B2.6	2º-XHB2.6.2 - Distingue os tipos de cidades do noso continente. Peso: 1.5% 1 sesión	Distingue os tipos de cidades do noso continente		X		PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CAA, CMCT, CSC, CD, CCL
XH-B2.7	2º-XHB2.7.1 - Interpreta textos que expliquen as	Interpreta textos que expliquen as características das cidades de		X		PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación	CAA, CMCT,

	<p>características das cidades de España e de Galicia, axudándose de internet ou de medios de comunicación escrita.</p> <p>Peso: 1.75% 1 sesión</p>	España e de Galicia				INSTRUMENTOS: Escalada de estimación (50%) e cuestionario (50%)	CSC, CD, CCL
XH-B2.8	<p>2º-XHB2.8.1 - Sitúa os parques naturais españois nun mapa, e explica a situación actual dalgúns deles.</p> <p>Peso: 1.75% 1 sesión</p>	Sitúa os parques naturais españois nun mapa		X		<p>PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación</p> <p>INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)</p>	CAA, CMCT, CSC, CD, CCL
XH-B2.8	<p>2º-XHB2.8.2 - Elabora gráficos de distinto tipo (lineais, de barra e de sectores) en soportes virtuais ou analóxicos, que reflectan información económica e demográfica de países ou áreas xeográficas a partir dos datos elixidos.</p> <p>Peso: 2.5% 2 sesións</p>	Elabora gráficos de distinto tipo que reflectan información económica e demográfica		X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación</p> <p>INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)</p>	CAA, CMCT, CCL, CD
XH-B2.9	<p>2º-XHB2.9.1 - Clasifica as principais paisaxes humanizadas españolas a través de imaxes.</p> <p>Peso: 2.5% 2 sesións</p>	Clasifica as principais paisaxes humanizadas españolas a través de imaxes		X		<p>PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación</p> <p>INSTRUMENTOS: Escalada de estimación (50%) e cuestionario (50%)</p>	CAA, CMCT, CSC, CD, CCL
XH-B2.10	<p>2º-XHB2.10.1 - Compara paisaxes humanizadas</p>	Compara paisaxes humanizadas españolas segundo a súa		X		PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación	CAA, CMCT,

	españolas segundo a súa actividade económica. Peso: 2.5% 2 sesións	actividade económica				INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CSC, CD, CCL
XH-B3.1	2º-XHB3.1.1 - Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado. Peso: 1.75% 1 sesión	Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado			X	PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Escalada de estimación (50%) e cuestionario (50%)	CSC, CCEC
XH-B3.2	2º-XHB3.2.1 - Nomea e identifica catro clases de fontes históricas. Peso: 1.5% 1 sesión	Nomea e identifica catro clases de fontes históricas			X	PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Lista de cotexo (50%) e cuestionario (50%)	CSC, CAA
XH-B3.2	2º-XHB3.2.2 - Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais. Peso: 1.5% 1 sesión	Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CAA
XH-B3.3	2º-XHB3.3.1 - Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade.	Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CMCT

	Peso: 2.5% 2 sesións						
XH-B3.3	2º-XHB3.3.2 - Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos. Peso: 2.5% 2 sesións	Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CMCT
XH-B3.4	2º-XHB3.4.1 - Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos. Peso: 1.5% 1 sesión	Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CMCT
XH-B3.5	2º-XHB3.5.1 - Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época. Peso: 3% 3 sesións	Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época			X	PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Escalada de estimación (50%) e cuestionario (50%)	CSC, CCL
XH-B3.6	2º-XHB3.6.1 - Utiliza as fontes históricas e entende os límites do que se pode escribir sobre o pasado Peso: 1.5% 1 sesión	Utiliza as fontes históricas e entende os límites do que se pode escribir sobre o pasado			X	PROCEDEMENTOS: Observación directa. Interrogación INSTRUMENTOS: Escalada de estimación (50%) e cuestionario (50%)	CSC, CAA
XH-B3.7	2º-XHB3.7.1 - Compara as formas de vida (en diversos aspectos) do Imperio Romano coas dos reinos xermánicos	Compara as formas de vida do Imperio Romano coas dos reinos xermánicos			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CAA

	Peso: 2.5% 2 sesións						
XH-B3.8	2º-XHB3.8.1 - Caracteriza a sociedade feudal e as relacións entre señores e campesiños. Peso: 2.5% 2 sesións	Caracteriza a sociedade feudal e as relacións entre señores e campesiños			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC
XH-B3.9	2º-XHB3.9.1 - Comprende as orixes do Islam e o seu alcance posterior. Peso: 2.5% 2 sesións	Comprende as orixes do Islam e o seu alcance posterior			X	PROCEDEMENTOS: Probas específicas, Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Proba aberta (40%), Textos escritos (60%),	CSC, CCEC
XH-B3.9	2º-XHB3.9.2 - Explica a importancia de Al-Andalus na Idade Media. Peso: 2.5% 2 sesións	Explica a importancia de Al-Andalus na Idade Media			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CCEC, CMCT, CCL
XH-B3.10	2º-XHB3.10.1 - Interpreta mapas que describen os procesos de conquista e repoboación cristiás na Península Ibérica. Peso: 2.5% 2 sesións	Interpreta mapas que describen os procesos de conquista e repoboación cristiás na Península Ibérica			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CAA
XH-B3.10	2º-XHB3.10.2 - Explica a importancia do Camiño de Santiago.	Explica a importancia do Camiño de Santiago			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario	CSC, CCEC, CCL

	Peso: 2.75% 3 sesións					(40%)	
XH-B3.11	2º-XHB3.11.1 - Comprende o impacto dunha crise demográfica e económica nas sociedades medievais europeas. Peso: 2.5% 2 sesións	Comprende o impacto dunha crise demográfica e económica nas sociedades medievais europeas			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC
XH-B3.12	2º-XHB3.12.1 - Describe características da arte románica, gótica e islámica. Peso: 2.5% 2 sesións	Describe características da arte románica, gótica e islámica			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións. Interrogación INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%) e cuestionario (40%)	CSC, CCEC, CCL

* Indícase entre paréntese a porcentaxe de ponderación de cada instrumento de avaliación, no caso de haber máis dun, de cara a obter a cualificación final.

4.- 3º ESO

4.1.- Contribución ó desenvolvemento das competencias clave

CSC	<p>Distingue nun mapa político a distribución territorial de España: comunidades autónomas, capitais, provincias e illas</p> <p>Compara a poboación activa de cada sector en diversos países e analiza o grao de desenvolvemento que amosan estes datos</p> <p>Diferencia os sectores económicos europeos</p> <p>Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico</p> <p>Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el</p> <p>Procura información sobre a sobreexplotación dos caladoiros de pesca, usando recursos impresos e dixitais</p> <p>Traza sobre un mapamundi o itinerario que segue un produto agrario e outro gandeiro desde a súa colleita ata o seu consumo en zonas afastadas, e extrae conclusións</p> <p>Describe as características do comercio internacional na actualidade</p> <p>Enumera as características dos bloques comerciais e as razóns polas que se constitúen</p> <p>Comparar as características do consumo interior de países como Brasil e Francia</p> <p>Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza</p> <p>Sinala áreas de conflito bélico no mapamundi e relaciónaas con factores económicos</p> <p>Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado</p> <p>Nomea e identifica catro clases de fontes históricas</p> <p>Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais</p> <p>Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade</p>
------------	--

	<p>Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos</p> <p>Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos</p> <p>Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época</p> <p>Distingue modos de periodización histórica (Idade Moderna, Renacemento, Barroco, Absolutismo, etc.)</p> <p>Identifica trazos do Renacemento e do Humanismo na historia europea, a partir de fontes históricas de diversos tipos</p> <p>Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época</p> <p>Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto</p> <p>Distingue as características de réximes monárquicos autoritarios, parlamentarios e absolutos</p> <p>Comprende os conceptos de cambio e continuidade en relación co reinado dos Reis Católicos</p> <p>Explica as causas que conduciron á descuberta de América para Europa, a súa conquista e a súa colonización</p> <p>Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo</p> <p>Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América</p> <p>Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos"</p>
<p>CCL</p>	<p>Clasifica e distingue tipos de mapas e imaxes satélite</p> <p>Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos</p> <p>Distingue nun mapa político a distribución territorial de España: comunidades autónomas, capitais, provincias e illas</p> <p>Compara a poboación activa de cada sector en diversos países e analiza o grao de desenvolvemento que amosan estes datos</p> <p>Diferencia os sectores económicos europeos</p> <p>Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico</p> <p>Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el</p> <p>Identifica e nomea algunhas enerxías alternativas</p> <p>Procura información sobre a sobreexplotación dos caladoiros de pesca, usando recursos impresos e dixitais</p>

	<p>Localiza nun mapa os países máis industrializados do mundo, a través de lendas e símbolos adecuados</p> <p>Define os indicadores que miden os intercambios económicos dun país</p> <p>Describe as características do comercio internacional na actualidade</p> <p>Enumera as características dos bloques comerciais e as razóns polas que se constitúen</p> <p>Identifica os tipos de turismo e os seus efectos</p> <p>Valora a importancia do turismo na economía española e galega</p> <p>Comparar as características do consumo interior de países como Brasil e Francia</p> <p>Crea mapas conceptuais, usando recursos impresos e dixitais, para explicar o funcionamento do comercio, e sinala os organismos que agrupan as zonas comerciais</p> <p>Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza</p> <p>Sinala áreas de conflito bélico no mapamundi e relaciónaas con factores económicos</p> <p>Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época</p> <p>Identifica trazos do Renacemento e do Humanismo na historia europea, a partir de fontes históricas de diversos tipos</p> <p>Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época</p> <p>Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto</p> <p>Explica as causas que conduciron á descuberta de América para Europa, a súa conquista e a súa colonización</p> <p>Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América</p>
	<p>Clasifica e distingue tipos de mapas e imaxes satélite</p> <p>Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa utilizando datos de coordenadas xeográficas</p> <p>Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos</p> <p>Distingue nun mapa político a distribución territorial de España: comunidades autónomas, capitais, provincias e illas</p> <p>Diferencia os sectores económicos europeos</p>

CAA

Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el

Sitúa no mapa as principais zonas cerealistas, como exemplo de recurso agrario no mundo, e as máis importantes masas forestais do mundo

Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras de minerais no mundo

Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras e consumidoras de enerxía no mundo

Identifica e nomea algunhas enerxías alternativas

Localiza nun mapa os países máis industrializados do mundo, a través de lendas e símbolos adecuados

Define os indicadores que miden os intercambios económicos dun país

Describe as características do comercio internacional na actualidade

Enumera as características dos bloques comerciais e as razóns polas que se constitúen

Identifica os tipos de turismo e os seus efectos

Valora a importancia do turismo na economía española e galega

Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio

Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza

Sinala áreas de conflito bélico no mapamundi e relaciónaas con factores económicos

Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado

Nomea e identifica catro clases de fontes históricas

Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais

Distingue modos de periodización histórica (Idade Moderna, Renacemento, Barroco, Absolutismo, etc.)

Identifica trazos do Renacemento e do Humanismo na historia europea, a partir de fontes históricas de diversos tipos

Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto

Distingue as características de réximes monárquicos autoritarios, parlamentarios e absolutos

Comprende os conceptos de cambio e continuidade en relación co reinado dos Reis Católicos

	<p>Explica as causas que conduciron á descuberta de América para Europa, a súa conquista e a súa colonización</p> <p>Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América</p> <p>Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos</p>
CD	<p>Clasifica e distingue tipos de mapas e imaxes satélite</p> <p>Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa utilizando datos de coordenadas xeográficas</p> <p>Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos</p> <p>Distingue nun mapa político a distribución territorial de España: comunidades autónomas, capitais, provincias e illas</p> <p>Compara a poboación activa de cada sector en diversos países e analiza o grao de desenvolvemento que amosan estes datos</p> <p>Sitúa no mapa as principais zonas cerealistas, como exemplo de recurso agrario no mundo, e as máis importantes masas forestais do mundo</p> <p>Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras de minerais no mundo</p> <p>Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras e consumidoras de enerxía no mundo</p> <p>Procura información sobre a sobreexplotación dos caladoiros de pesca, usando recursos impresos e dixitais</p> <p>Traza sobre un mapamundi o itinerario que segue un produto agrario e outro gandeiro desde a súa colleita ata o seu consumo en zonas afastadas, e extrae conclusións</p> <p>Define os indicadores que miden os intercambios económicos dun país</p> <p>Crea mapas conceptuais, usando recursos impresos e dixitais, para explicar o funcionamento do comercio, e sinala os organismos que agrupan as zonas comerciais</p> <p>Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio</p>
	<p>Clasifica e distingue tipos de mapas e imaxes satélite</p> <p>Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa utilizando datos de coordenadas xeográficas</p>

<p>CMCCT</p>	<p>Distingue nun mapa político a distribución territorial de España: comunidades autónomas, capitais, provincias e illas</p> <p>Compara a poboación activa de cada sector en diversos países e analiza o grao de desenvolvemento que amosan estes datos</p> <p>Diferencia os sectores económicos europeos</p> <p>Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el</p> <p>Sitúa no mapa as principais zonas cerealistas, como exemplo de recurso agrario no mundo, e as máis importantes masas forestais do mundo</p> <p>Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras de minerais no mundo</p> <p>Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras e consumidoras de enerxía no mundo</p> <p>Procura información sobre a sobreexplotación dos caladoiros de pesca, usando recursos impresos e dixitais</p> <p>Define os indicadores que miden os intercambios económicos dun país</p> <p>Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio</p> <p>Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade</p> <p>Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos</p> <p>Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos</p> <p>Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época</p>
<p>CCEC</p>	<p>Identifica os tipos de turismo e os seus efectos</p> <p>Valora a importancia do turismo na economía española e galega</p> <p>Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época</p> <p>Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época</p>
	<p>Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico</p>

CSIEE	<p>Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras de minerais no mundo</p> <p>Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras e consumidoras de enerxía no mundo</p> <p>Identifica e nomea algunhas enerxías alternativas</p> <p>Procura información sobre a sobreexplotación dos caladoiros de pesca, usando recursos impresos e dixitais</p> <p>Localiza nun mapa os países máis industrializados do mundo, a través de lendas e símbolos adecuados</p> <p>Traza sobre un mapamundi o itinerario que segue un produto agrario e outro gandeiro desde a súa colleita ata o seu consumo en zonas afastadas, e extrae conclusións</p> <p>Define os indicadores que miden os intercambios económicos dun país</p> <p>Describe as características do comercio internacional na actualidade</p> <p>Enumera as características dos bloques comerciais e as razóns polas que se constitúen</p> <p>Identifica os tipos de turismo e os seus efectos</p> <p>Valora a importancia do turismo na economía española e galega</p> <p>Comparar as características do consumo interior de países como Brasil e Francia</p> <p>Crea mapas conceptuais, usando recursos impresos e dixitais, para explicar o funcionamento do comercio, e sinala os organismos que agrupan as zonas comerciais</p> <p>Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio</p> <p>Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza</p> <p>Sinala áreas de conflito bélico no mapamundi e relaciónaas con factores económicos</p>
--------------	---

4.2.- Concreción para cada estándar: Temporalización, grao mínimo de consecución para superar a materia, procedementos e instrumentos de avaliación

CURSO	2021-22		
NIVEL	3º ESO	ÁREA	Xeografía e Historia (XH)

Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
						Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
XH-B1.1	3º-XHB1.1.1 - Clasifica e distingue tipos de mapas e imaxes satélite. Peso: 1.5% 1 sesión	Clasifica e distingue tipos de mapas e imaxes satélite	X	X		PROCEDEMENTOS: Probas específicas, Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Proba de interpretación de datos (70%), Caderno de clase (30%),	CAA, CMCT, CCL, CD
XH-B1.1	3º-XHB1.1.2 - Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa utilizando datos de coordenadas xeográficas. Peso: 1.5% 2 sesións	Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa utilizando datos de coordenadas xeográficas	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (40%), Proba de interpretación de datos (60%),	CAA, CMCT, CD
XH-B1.1	3º-XHB1.1.3 - Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos. Peso: 1.5% 2 sesións	Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos	X			PROCEDEMENTOS: Probas específicas, INSTRUMENTOS: Proba de interpretación de datos (50%), Proba aberta (50%)	CAA, CMCT, CCL, CD
XH-B2.1	3º-XHB2.1.1 - Distingue nun mapa político a distribución territorial de	Distingue nun mapa político a distribución territorial de España	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,	CCL, CMCT, CD,

	<p>España: comunidades autónomas, capitais, provincias e illas.</p> <p>Peso: 3.5% 3 sesións</p>					<p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (40%), Proba de interpretación de datos (60%),</p>	<p>CAA, CSC</p>
XH-B2.2	<p>3º-XHB2.2.1 - Compara a poboación activa de cada sector en diversos países e analiza o grao de desenvolvemento que amosan estes datos.</p> <p>Peso: 2.5% 2 sesións</p>	<p>Compara a poboación activa de cada sector en diversos países</p>	X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese (40%), Exposición dun tema (60%),</p>	<p>CCL, CMCT, CD, CAA, CSC</p>
XH-B2.3	<p>3º-XHB2.3.1 - Diferencia os sectores económicos europeos.</p> <p>Peso: 3% 3 sesións</p>	<p>Diferencia os sectores económicos europeos</p>	X			<p>PROCEDEMENTOS: Probas específicas, Observación sistemática,</p> <p>INSTRUMENTOS: Proba aberta (40%), Rúbrica (60%),</p>	<p>CCL, CMCT, CAA, CSC</p>
XH-B2.4	<p>3º-XHB2.4.1 - Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.</p> <p>Peso: 2.5% 2 sesións</p>	<p>Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico</p>	X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (20%), Producións orais (40%), Proba aberta (40%),</p>	<p>CCL, CSIEE, CAA, CSC</p>
XH-B2.5	<p>3º-XHB2.5.1 - Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.</p> <p>Peso: 2.5% 3 sesións</p>	<p>Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el</p>	X			<p>PROCEDEMENTOS: Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Proba obxectiva (50%), Proba aberta (50%)</p>	<p>CCL, CMCT, CD, CAA, CSC</p>

XH-B2.6	3º-XHB2.6.1 - Sitúa no mapa as principais zonas cerealistas, como exemplo de recurso agrario no mundo, e as máis importantes masas forestais do mundo. Peso: 3% 3 sesións	Sitúa no mapa as principais zonas cerealistas e as máis importantes masas forestais do mundo	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (40%), Proba de interpretación de datos (60%),	CAA, CD, CMCT
XH-B2.6	3º-XHB2.6.2 - Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras de minerais no mundo. Peso: 3% 3 sesións	Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras de minerais no mundo	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese (50%), Proba de interpretación de datos (50%),	CAA, CSIEE, CD, CMCT
XH-B2.6	3º-XHB2.6.3 - Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras e consumidoras de enerxía no mundo. Peso: 3% 3 sesións	Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras e consumidoras de enerxía no mundo	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese (40%), Proba de interpretación de datos (60%),	CD, CAA, CSIEE, CMCT
XH-B2.6	3º-XHB2.6.4 - Identifica e nomea algunhas enerxías alternativas. Peso: 3% 3 sesións	Identifica e nomea algunhas enerxías alternativas	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (20%), Proba aberta (30%), Exposición dun tema (50%)	CCL, CAA, CSIEE, CMCT
XH-B2.7	3º-XHB2.7.1 - Procura información sobre a sobreexplotación dos caladoiros de pesca, usando recursos	Procura información sobre a sobreexplotación dos caladoiros de pesca	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (40%), Proba aberta (60%),	CCL, CMCT, CD, CAA, CSC,

	<p>impresos e dixitais.</p> <p>Peso: 3% 3 sesións</p>						CSIEE
XH-B2.8	<p>3º-XHB2.8.1 - Localiza nun mapa os países máis industrializados do mundo, a través de lendas e símbolos adecuados.</p> <p>Peso: 3.5% 3 sesións</p>	Localiza nun mapa os países máis industrializados do mundo		X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (40%), Proba de interpretación de datos (60%),</p>	CCL, CAA, CSIEE
XH-B2.9	<p>3º-XHB2.9.1 - Traza sobre un mapamundi o itinerario que segue un produto agrario e outro gandeiro desde a súa colleita ata o seu consumo en zonas afastadas, e extrae conclusións.</p> <p>Peso: 1% 1 sesión</p>	Traza sobre un mapamundi o itinerario que segue un produto agrario e outro gandeiro desde a súa colleita ata o seu consumo en zonas afastadas, e extrae conclusións		X		<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Rúbrica (60%), Proba de interpretación de datos (40%),</p>	CD, CAA, CSC, CSIEE
XH-B2.10	<p>3º-XHB2.10.1 - Define os indicadores que miden os intercambios económicos dun país.</p> <p>Peso: 1% 1 sesión</p>	Define os indicadores que miden os intercambios económicos dun país		X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (20%), Proba obxectiva (30%), Exposición dun tema (50%)</p>	CAA, CD, CCL, CMCT, CSIEE
XH-B2.10	<p>3º-XHB2.10.2 - Describe as características do comercio internacional na actualidade.</p> <p>Peso: 3.25%</p>	Describe as características do comercio internacional na actualidade		X		<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (40%), Proba aberta (60%),</p>	CAA, CCL, CSC, CSIEE

	3 sesións						
XH-B2.10	3º-XHB2.10.3 - Enumera as características dos bloques comerciais e as razóns polas que se constitúen. Peso: 3.5% 3 sesións	Enumera as características dos bloques comerciais e as razóns polas que se constitúen		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Producións orais (50%), Caderno de clase (20%), Proba aberta (30%),	CAA, CCL, CSC, CSIEE
XH-B2.11	3º-XHB2.11.1 - Identifica os tipos de turismo e os seus efectos Peso: 3.25% 3 sesións	Identifica os tipos de turismo e os seus efectos		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese (30%), Exposición dun tema (70%)	CAA, CCL, CCEC, CSIEE, CD
XH-B2.11	3º-XHB2.11.2 - Valora a importancia do turismo na economía española e galega. Peso: 3.25% 3 sesións	Valora a importancia do turismo na economía española e galega		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Rúbrica (50%), Proba aberta (50%),	CAA, CCL, CCEC, CSIEE, CD
XH-B2.12	3º-XHB2.12.1 - Comparar as características do consumo interior de países como Brasil e Francia. Peso: 1% 1 sesión	Comparar as características do consumo interior de países como Brasil e Francia		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (20%), Exposición dun tema (40%), Proba aberta (40%),	CAA, CCL, CSC, CSIEE, CD
XH-B2.12	3º-XHB2.12.2 - Crea mapas conceptuais, usando recursos impresos e dixitais, para explicar o funcionamento do	Crea mapas conceptuais para explicar o funcionamento do comercio		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (30%), Traballo de aplicación e síntese (3%), Proba obxectiva (40%),	CAA, CCL, CSIEE, CD

	comercio, e sinala os organismos que agrupan as zonas comerciais. Peso: 3.25% 3 sesións						
XH-B2.12	3º-XHB2.12.3 - Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio. Peso: 1% 1 sesión	Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (40%), Proba de interpretación de datos (60%),	CAA, CMCT, CSIEE, CD, CCL
XH-B2.13	3º-XHB2.13.1 - Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza. Peso: 3.25% 3 sesións	Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Rúbrica (50%), Proba aberta (50%),	CAA, CSC, CSIEE, CCL
XH-B2.13	3º-XHB2.13.2 - Sinala áreas de conflito bélico no mapamundi e relacións con factores económicos. Peso: 3.25% 3 sesións	Sinala áreas de conflito bélico no mapamundi e relacións con factores económicos		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (20%), Traballo de aplicación e síntese (40%), Proba de interpretación de datos (40%),	CCL, CAA, CSC, CSIEE
XH-B3.1	3º-XHB3.1.1 - Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do	Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado			X	PROCEDEMENTOS: Probas específicas, INSTRUMENTOS: Proba obxectiva (40%), Exposición dun tema (60%)	CSC, CAA, CCEC

	<p>pasado</p> <p>Peso: 1.5%</p> <p>1 sesión</p>						
XH-B3.2	<p>3º-XHB3.2.1 - Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.</p> <p>Peso: 1%</p> <p>1 sesión</p>	Nomea e identifica catro clases de fontes históricas			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (40%), Proba aberta (60%),</p>	CSC, CAA
XH-B3.2	<p>3º-XHB3.2.2 - Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p> <p>Peso: 1.5%</p> <p>1 sesión</p>	Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as,</p> <p>INSTRUMENTOS: Textos escritos (100%),</p>	CSC, CAA
XH-B3.3	<p>3º-XHB3.3.1 - Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade.</p> <p>Peso: 1.5%</p> <p>1 sesión</p>	Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (40%), Proba de interpretación de datos (60%),</p>	CSC, CMCT
XH-B3.3	<p>3º-XHB3.3.2 - Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos.</p> <p>Peso: 2.25%</p> <p>2 sesións</p>	Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos			X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (40%), Proba obxectiva (60%),</p>	CSC, CMCT

XH-B3.4	3º-XHB3.4.1 - Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos. Peso: 1.5% 1 sesión	Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Producións orais (50%), Textos escritos (50%),	CSC, CMCT
XH-B3.5	3º-XHB3.5.1 - Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época. Peso: 3.5% 3 sesións	Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Producións orais (50%), Exposición dun tema (50%),	CSC, CCL
XH-B3.6	3º-XHB3.6.1 - Distingue modos de periodización histórica (Idade Moderna, Renacemento, Barroco, Absolutismo, etc.). Peso: 1.5% 1 sesión	Distingue modos de periodización histórica			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (60%), Proba de interpretación de datos (40%),	CSC, CAA
XH-B3.7	3º-XHB3.7.1 - Identifica trazos do Renacemento e do Humanismo na historia europea, a partir de fontes históricas de diversos tipos. Peso: 2.25% 2 sesións	Identifica trazos do Renacemento e do Humanismo na historia europea			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Textos escritos (20%), Proba aberta (30%), Exposición dun tema (50%),	CSC, CCEC, CAA, CCL
XH-B3.8	3º-XHB3.8.1 - Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Investigacións (70%), Proba obxectiva (30%),	CSC, CCEC, CMCT, CCL

	Peso: 1.5% 1 sesión						
XH-B3.9	3º-XHB3.9.1 - Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto. Peso: 1.5% 1 sesión	Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Textos escritos (40%), Caderno de clase (60%)	CSC, CCEC, CAA, CCL
XH-B3.10	3º-XHB3.10.1 - Distingue as características de réximes monárquicos autoritarios, parlamentarios e absolutos. Peso: 3.5% 3 sesións	Distingue as características de réximes monárquicos autoritarios, parlamentarios e absolutos			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (20%), Proba aberta (30%), Exposición dun tema (50%)	CSC, CAA
XH-B3.11	3º-XHB3.11.1 - Comprende os conceptos de cambio e continuidade en relación co reinado dos Reis Católicos. Peso: 3.5% 3 sesións	Comprende os conceptos de cambio e continuidade en relación co reinado dos Reis Católicos			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Investigacións 60%), Proba aberta (40%),	CSC, CAA
XH-B3.12	3º-XHB3.12.1 - Explica as causas que conduciron á descuberta de América para Europa, a súa conquista e a súa colonización. Peso: 3.5% 3 sesións	Explica as causas que conduciron á descuberta de América para Europa, a súa conquista e a súa colonización			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (20%), Proba obxectiva (30%), Exposición dun tema (50%)	CSC, CMCT, CAA, CCL

XH-B3.12	3º-XHB3.12.2 - Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo. Peso: 2.25% 2 sesións	Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (40%), Proba aberta (60%),	CSC
XH-B3.12	3º-XHB3.12.3 - Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América. Peso: 2.25% 2 sesións	Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Resumo (100%),	CSC, CAA, CCL
XH-B3.13	3º-XHB3.13.1 - Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos" Peso: 1.5% 1 sesión	Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos"			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (40%), Proba aberta (60%),	CSC, CAA

* Indícase entre paréntese a porcentaxe de ponderación de cada instrumento de avaliación, no caso de haber máis dun, de cara a obter a cualificación final.

5.- 4º ESO

5.1.- Contribución ó desenvolvemento das competencias clave

CSC	<p>Establece, a través da análise de textos, a diferenza entre o Absolutismo e o Parlamentarismo</p> <p>Distingue conceptos históricos como Antigo Réxime e Ilustración</p> <p>Describe as características da cultura da Ilustración e as implicacións que ten nalgunhas monarquías</p> <p>Aprecia os avances científicos e a súa aplicación á vida diaria, e contextualiza o papel dos científicos na súa propia época</p> <p>Comprende as implicacións do empiricismo e o método científico nunha variedade de áreas</p> <p>Sopesa as razóns dos revolucionarios para actuar como o fixeron</p> <p>Recoñece, mediante a análise de fontes de diversas épocas, o valor destas non só como información senón tamén como evidencia para os/as historiadores/as</p> <p>Redacta unha narrativa sintética cos principais feitos dalgunha das revolucións burguesas da primeira metade do século XIX, acudindo a explicacións causais, e sinala os proles e os contras</p> <p>Redacta unha narrativa sintética cos principais feitos dalgunha das revolucións burguesas do século XVIII, acudindo a explicacións causais, e indica os proles e os contras</p> <p>Discute as implicacións da violencia empregando diversos tipos de fontes</p> <p>Analiza os proles e os contras da primeira Revolución Industrial en Inglaterra</p> <p>Analiza e compara a industrialización de diferentes países de Europa, América e Asia, nas súas distintas escalas temporais e xeográficas</p> <p>Compara o proceso de industrialización en Inglaterra e nos países nórdicos</p> <p>Explica a situación laboral feminina e infantil nas cidades industriais</p> <p>Específica algunhas repercusións políticas como consecuencia dos cambios económicos en España</p> <p>Elabora un eixe cronolóxico, diacrónico e sincrónico, cos principais avances científicos e tecnolóxicos do século XIX</p> <p>Explica razoadamente que o concepto imperialismo reflicte unha realidade que influirá na xeopolítica mundial e nas relacións económicas transnacionais</p> <p>Elabora discusións sobre eurocentrismo e a globalización</p> <p>Sabe recoñecer cadeas e interconexións causais entre colonialismo, imperialismo e a Gran Guerra de 1914</p> <p>Diferencia os acontecementos dos procesos, nunha explicación histórica, da I Guerra Mundial</p> <p>Analiza o novo mapa político de Europa</p> <p>Describe a derrota de Alemaña desde a súa propia perspectiva e desde a dos aliados</p>
------------	---

	<p>Contrasta algunhas interpretacións do alcance da Revolución Rusa na súa época e na actualidade</p> <p>Comenta analiticamente cadros, esculturas e exemplos arquitectónicos da arte do século XIX</p> <p>Compara movementos artísticos europeos e asiáticos</p> <p>Analiza interpretacións diversas de fontes históricas e historiográficas de distinta procedencia</p> <p>Relaciona algunhas cuestións concretas do pasado co presente e as posibilidades do futuro, como o alcance das crises financeiras de 1929 e 2008</p> <p>Discute as circunstancias da loita polo sufraxio da muller</p> <p>Explica diversos factores que fixeron posible o auxe do fascismo en Europa</p> <p>Explica as principais reformas durante a II República española, e reaccións a elas</p> <p>Explica as causas da Guerra Civil española no contexto europeo e internacional</p> <p>Recoñece a xerarquía causal (diferente importancia dunhas causas ou outras segundo as narrativas)</p> <p>Sitúa nun mapa as fases do conflito</p> <p>Dá unha interpretación de porque rematou antes a guerra europea que a mundial</p> <p>Elabora unha narrativa explicativa das causas e as consecuencias da II Guerra Mundial, a distintos niveis temporais e xeográficos</p> <p>Recoñece a significación do Holocausto na historia mundial</p> <p>Utilizando fontes históricas e historiográficas, explica algúns dos conflitos enmarcados na época da Guerra Fría</p> <p>Describe as consecuencias da Guerra de Vietnam</p> <p>Describe os feitos relevantes do proceso descolonizador</p> <p>Distingue entre contextos diferentes do mesmo proceso, por exemplo, África subsahariana (anos 50 e 60) e a India (1947)</p> <p>Explica os avances dos réximes soviéticos e do “Welfare State” en Europa</p> <p>Recoñece os cambios sociais derivados da incorporación da muller ao traballo asalariado</p> <p>Compara a crise enerxética de 1973 coa financeira de 2008</p> <p>Coñece a situación da posguerra e a represión en España, así como as fases da ditadura de Franco</p> <p>Discute como se entende en España e en Europa o concepto de memoria histórica</p> <p>Interpreta o renacemento e o declive das nación no novo mapa político europeo desa época</p> <p>Comprende os proles e contras do estado do benestar</p> <p>Analiza aspectos políticos, económicos e culturais dos cambios producidos tralo colapso da URSS</p> <p>Compara interpretacións sobre a Transición española nos anos setenta do século XX e na actualidade</p> <p>Enumera e describe algúns dos principais fitos que deron lugar ao cambio na sociedade española da transición: coroación de Xoan Carlos I, lei para a reforma política de 1976, lei de amnistía de 1977, apertura das Cortes Constituíntes, aprobación da Constitución de 1978, primeiras eleccións xerais, creación do Estado das Autonomías, etc.</p> <p>Analiza o problema do terrorismo en España durante esta etapa (ETA, Grapo, Terra Lliure, etc.): a xénese e a historia das organizacións terroristas, a aprición dos primeiros movementos asociativos en defensa das vítimas, etc.</p> <p>Discute sobre a construción da Unión Europea e do seu futuro</p>
--	--

	<p>Procura na prensa novas dalgún sector con relacións globalizadas, e elabora argumentos a favor e en contra</p> <p>Elabora discusións sobre o eurocentrismo e a globalización</p> <p>Analiza algunhas ideas de progreso e retroceso das recentes tecnoloxías da información e da comunicación, a distintos niveis xeográficos</p> <p>Crea contidos que inclúen recursos como textos, maps e gráficos, para presentar algún aspecto conflitivo das condicións sociais do proceso de globalización</p> <p>Formula posibles beneficios e desvantaxas para as sociedades humanas e para o medio natural dalgunhas conseqüencias do quecemento global como o desxeamento do Báltico</p> <p>Sopesa como unha Europa en Guerra durante o século XX pode chegar a unha unión económica e política no século XXI</p> <p>Compara (nun aspecto ou en varios) as revolucións industriais do século XIX coa revolución tecnolóxica de finais do século XX e principio do XXI</p> <p>Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade</p> <p>Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos</p> <p>Entende que varias culturas convivían a vez en diferentes enclaves xeográficos</p> <p>Utiliza con fluidez e precisión o vocabulario histórico e artístico necesario</p>
CAA	<p>Establece, a través da análise de textos, a diferenza entre o Absolutismo e o Parlamentarismo</p> <p>Distingue conceptos históricos como Antigo Réxime e Ilustración</p> <p>Aprecia os avances científicos e a súa aplicación á vida diaria, e contextualiza o papel dos científicos na súa propia época</p> <p>Sopesa as razóns dos revolucionarios para actuar como o fixeron</p> <p>Recoñece, mediante a análise de fontes de diversas épocas, o valor destas non só como información senón tamén como evidencia para os/as historiadores/as</p> <p>Redacta unha narrativa sintética cos principais feitos dalgunha das revolucións burguesas da primeira metade do século XIX, acudindo a explicacións causais, e sinala os proles e os contras</p> <p>Redacta unha narrativa sintética cos principais feitos dalgunha das revolucións burguesas do século XVIII, acudindo a explicacións causais, e indica os proles e os contras</p> <p>Discute as implicacións da violencia empregando diversos tipos de fontes</p> <p>Analiza os proles e os contras da primeira Revolución Industrial en Inglaterra</p> <p>Analiza e compara a industrialización de diferentes países de Europa, América e Asia, nas súas distintas escalas temporais e xeográficas</p> <p>Compara o proceso de industrialización en Inglaterra e nos países nórdicos</p> <p>Elabora un eixe cronolóxico, diacrónico e sincrónico, cos principais avances científicos e tecnolóxicos do século XIX</p> <p>Explica razoadamente que o concepto imperialismo reflicte unha realidade que influirá na xeopolítica mundial e nas relacións económicas transnacionais</p>

	<p>Elabora discusións sobre eurocentrismo e a globalización</p> <p>Sabe recoñecer cadeas e interconexións causais entre colonialismo, imperialismo e a Gran Guerra de 1914</p> <p>Diferencia os acontecementos dos procesos, nunha explicación histórica, da I Guerra Mundial</p> <p>Analiza o novo mapa político de Europa</p> <p>Describe a derrota de Alemaña desde a súa propia perspectiva e desde a dos aliados</p> <p>Contrasta algunhas interpretacións do alcance da Revolución Rusa na súa época e na actualidade</p> <p>Comenta analiticamente cadros, esculturas e exemplos arquitectónicos da arte do século XIX</p> <p>Compara movementos artísticos europeos e asiáticos</p> <p>Analiza interpretacións diversas de fontes históricas e historiográficas de distinta procedencia</p> <p>Relaciona algunhas cuestións concretas do pasado co presente e as posibilidades do futuro, como o alcance das crises financeiras de 1929 e 2008</p> <p>Discute as circunstancias da loita polo sufraxio da muller</p> <p>Explica as causas da Guerra Civil española no contexto europeo e internacional</p> <p>Recoñece a xerarquía causal (diferente importancia dunhas causas ou outras segundo as narrativas)</p> <p>Sitúa nun mapa as fases do conflito</p> <p>Dá unha interpretación de porque rematou antes a guerra europea que a mundial</p> <p>Elabora unha narrativa explicativa das causas e as consecuencias da II Guerra Mundial, a distintos niveis temporais e xeográficos</p> <p>Utilizando fontes históricas e historiográficas, explica algúns dos conflitos enmarcados na época da Guerra Fría</p> <p>Describe as consecuencias da Guerra de Vietnam</p> <p>Explica os avances dos réximes soviéticos e do “Welfare State” en Europa</p> <p>Compara a crise enerxética de 1973 coa financeira de 2008</p> <p>Discute como se entende en España e en Europa o concepto de memoria histórica</p> <p>Interpreta o renacemento e o declive das nación no novo mapa político europeo desa época</p> <p>Analiza aspectos políticos, económicos e culturais dos cambios producidos tralo colapso da URSS</p> <p>Compara interpretacións sobre a Transición española nos anos setenta do século XX e na actualidade</p> <p>Analiza o problema do terrorismo en España durante esta etapa (ETA, Grapo, Terra Lliure, etc.): a xénese e a historia das organizacións terroristas, a aparición dos primeiros movementos asociativos en defensa das vítimas, etc.</p> <p>Discute sobre a construción da Unión Europea e do seu futuro</p> <p>Procura na prensa novas dalgún sector con relacións globalizadas, e elabora argumentos a favor e en contra</p> <p>Elabora discusións sobre o eurocentrismo e a globalización</p> <p>Analiza algunhas ideas de progreso e retroceso das recentes tecnoloxías da información e da comunicación, a distintos niveis xeográficos</p> <p>Crea contidos que inclúen recursos como textos, maps e gráficos, para presentar algún aspecto conflictivo das condicións sociais do proceso de globalización</p> <p>Formula posibles beneficios e desvantaxas para as sociedades humanas e para o medio natural dalgunhas consecuencias do</p>
--	---

	<p>quecemento global como o desxeamento do Báltico</p> <p>Sopesa como unha Europa en Guerra durante o século XX pode chegar a unha unión económica e política no século XXI</p> <p>Compara (nun aspecto ou en varios) as revolucións industriais do século XIX coa revolución tecnolóxica de finais do século XX e principio do XXI</p>
<p>CCL</p>	<p>Establece, a través da análise de textos, a diferenza entre o Absolutismo e o Parlamentarismo</p> <p>Distingue conceptos históricos como Antigo Réxime e Ilustración</p> <p>Describe as características da cultura da Ilustración e as implicacións que ten nalgunhas monarquías</p> <p>Sopesa as razóns dos revolucionarios para actuar como o fixeron</p> <p>Recoñece, mediante a análise de fontes de diversas épocas, o valor destas non só como información senón tamén como evidencia para os/as historiadores/as</p> <p>Redacta unha narrativa sintética cos principais feitos dalgunha das revolucións burguesas da primeira metade do século XIX, acudindo a explicacións causais, e sinala os proles e os contras</p> <p>Redacta unha narrativa sintética cos principais feitos dalgunha das revolucións burguesas do século XVIII, acudindo a explicacións causais, e indica os proles e os contras</p> <p>Discute as implicacións da violencia empregando diversos tipos de fontes</p> <p>Analiza os proles e os contras da primeira Revolución Industrial en Inglaterra</p> <p>Analiza e compara a industrialización de diferentes países de Europa, América e Asia, nas súas distintas escalas temporais e xeográficas</p> <p>Compara o proceso de industrialización en Inglaterra e nos países nórdicos</p> <p>Explica a situación laboral feminina e infantil nas cidades industriais</p> <p>Explica razoadamente que o concepto imperialismo reflicte unha realidade que influirá na xeopolítica mundial e nas relacións económicas transnacionais</p> <p>Elabora discusións sobre eurocentrismo e a globalización</p> <p>Elabora discusións sobre eurocentrismo e a globalización</p> <p>Sabe recoñecer cadeas e interconexións causais entre colonialismo, imperialismo e a Gran Guerra de 1914</p> <p>Describe a derrota de Alemaña desde a súa propia perspectiva e desde a dos aliados</p> <p>Contrasta algunhas interpretacións do alcance da Revolución Rusa na súa época e na actualidade</p> <p>Comenta analiticamente cadros, esculturas e exemplos arquitectónicos da arte do século XIX</p> <p>Compara movementos artísticos europeos e asiáticos</p> <p>Analiza interpretacións diversas de fontes históricas e historiográficas de distinta procedencia</p> <p>Discute as circunstancias da loita polo sufraxio da muller</p> <p>Explica diversos factores que fixeron posible o auxe do fascismo en Europa</p> <p>Explica as principais reformas durante a II República española, e reaccións a elas</p> <p>Explica as causas da Guerra Civil española no contexto europeo e internacional</p>

	<p>Dá unha interpretación de porque rematou antes a guerra europea que a mundial</p> <p>Elabora unha narrativa explicativa das causas e as consecuencias da II Guerra Mundial, a distintos niveis temporais e xeográficos</p> <p>Utilizando fontes históricas e historiográficas, explica algúns dos conflitos enmarcados na época da Guerra Fría</p> <p>Describe as consecuencias da Guerra de Vietnam</p> <p>Describe os feitos relevantes do proceso descolonizador</p> <p>Explica os avances dos réximes soviéticos e do “Welfare State” en Europa</p> <p>Compara a crise enerxética de 1973 coa financeira de 2008</p> <p>Discute como se entende en España e en Europa o concepto de memoria histórica</p> <p>Analiza aspectos políticos, económicos e culturais dos cambios producidos tralo colapso da URSS</p> <p>Compara interpretacións sobre a Transición española nos anos setenta do século XX e na actualidade</p> <p>Enumera e describe algúns dos principais fitos que deron lugar ao cambio na sociedade española da transición: coroación de Xoan Carlos I, lei para a reforma política de 1976, lei de amnistía de 1977, apertura das Cortes Constituíntes, aprobación da Constitución de 1978, primeiras eleccións xerais, creación do Estado das Autonomías, etc.</p> <p>Analiza o problema do terrorismo en España durante esta etapa (ETA, Grapo, Terra Lliure, etc.): a xénese e a historia das organizacións terroristas, a aprición dos primeiros movementos asociativos en defensa das vítimas, etc.</p> <p>Discute sobre a construción da Unión Europea e do seu futuro</p> <p>Procura na prensa novas dalgún sector con relacións globalizadas, e elabora argumentos a favor e en contra</p> <p>Elabora discusións sobre o eurocentrismo e a globalización</p> <p>Analiza algunhas ideas de progreso e retroceso das recentes tecnoloxías da información e da comunicación, a distintos niveis xeográficos</p> <p>Crea contidos que inclúen recursos como textos, maps e gráficos, para presentar algún aspecto conflitivo das condicións sociais do proceso de globalización</p> <p>Formula posibles beneficios e desvantaxas para as sociedades humanas e para o medio natural dalgunhas consecuencias do quecemento global como o desxeamento do Báltico</p>
<p>CMCCT</p>	<p>Aprecia os avances científicos e a súa aplicación á vida diaria, e contextualiza o papel dos científicos na súa propia época</p> <p>Comprende as implicacións do empiricismo e o método científico nunha variedade de áreas</p> <p>Elabora un eixe cronolóxico, diacrónico e sincrónico, cos principais avances científicos e tecnolóxicos do século XIX</p> <p>Crea contidos que inclúen recursos como textos, maps e gráficos, para presentar algún aspecto conflitivo das condicións sociais do proceso de globalización</p> <p>Formula posibles beneficios e desvantaxas para as sociedades humanas e para o medio natural dalgunhas consecuencias do quecemento global como o desxeamento do Báltico</p> <p>Compara (nun aspecto ou en varios) as revolucións industriais do século XIX coa revolución tecnolóxica de finais do século XX e principio do XXI</p> <p>Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e</p>

	<p>simultaneidade</p> <p>Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos</p> <p>Entende que varias culturas convivían a vez en diferentes enclaves xeográficos</p>
CSIEE	<p>Explica a situación laboral feminina e infantil nas cidades industriais</p> <p>Procura na prensa novas dalgún sector con relacións globalizadas, e elabora argumentos a favor e en contra</p> <p>Crea contidos que inclúen recursos como textos, maps e gráficos, para presentar algún aspecto conflictivo das condicións sociais do proceso de globalización</p>
CCEC	<p>Describe as características da cultura da Ilustración e as implicacións que ten nalgunhas monarquías</p> <p>Comenta analiticamente cadros, esculturas e exemplos arquitectónicos da arte do século XIX</p> <p>Compara movementos artísticos europeos e asiáticos</p>

5.2.- Concreción para cada estándar: Temporalización, grao mínimo de consecución para superar a materia, procedementos e instrumentos de avaliación

CURSO	2021-22		
NIVEL	4º ESO	ÁREA	Xeografía e Historia (XH)

Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
						Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
XH-B1.1	4º-XHB1.1.1 - Establece, a través da análise de textos, a diferenza entre o Absolutismo e o Parlamentarismo. Peso: 1.5% 1 sesión	Establece, a través da análise de textos, a diferenza entre o Absolutismo e o Parlamentarismo	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Textos escritos (50%), Proba aberta 50%	CSC, CAA, CCL
XH-B1.1	4º-XHB1.1.2 - Distingue conceptos históricos como Antigo Réxime e Ilustración. Peso: 2% 2 sesións	Distingue conceptos históricos como Antigo Réxime e Ilustración	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (30%), Proba aberta (70%),	CSC, CAA, CCL
XH-B1.2	4º-XHB1.2.1 - Describe as características da cultura da Ilustración e as implicacións que ten nalgunhas monarquías. Peso: 1.5% 2 sesións	Describe as características da cultura da Ilustración	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Exposición dun tema (50%), Proba aberta (50%),	CSC, CCEC, CCL
XH-B1.3	4º-XHB1.3.1 - Aprecia os	Aprecia os avances científicos e	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos	CSC,

	avances científicos e a súa aplicación á vida diaria, e contextualiza o papel dos científicos na súa propia época. Peso: 2.25% 2 sesións	a súa aplicación á vida diaria				alumnos/as, Intercambios orais cos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Exposición dun tema (70%), Proba obxectiva (30%),	CMCT, CAA
XH-B1.3	4º-XHB1.3.2 - Comprende as implicacións do empiricismo e o método científico nunha variedade de áreas. Peso: 1% 1 sesión	Comprende as implicacións do empiricismo e o método científico	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Textos escritos (50%), Proba aberta (50%),	CSC, CMCT
XH-B2.1	4º-XHB2.1.1 - Sopesa as razóns dos revolucionarios para actuar como o fixeron. Peso: 1.5% 2 sesións	Sopesa as razóns dos revolucionarios para actuar como o fixeron	X			PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Posta en común (50%), Proba obxectiva (25%), Proba aberta (25%),	CSC, CAA, CCL
XH-B2.1	4º-XHB2.1.2 - Recoñece, mediante a análise de fontes de diversas épocas, o valor destas non só como información senón tamén como evidencia para os/as historiadores/as. Peso: 1% 1 sesión	Recoñece, mediante a análise de fontes de diversas épocas, o valor destas	X			PROCEDEMENTOS: Probas específicas, INSTRUMENTOS: Proba aberta (100%),	CSC, CAA, CCL
XH-B2.2	4º-XHB2.2.1 - Redacta unha narrativa sintética	Redacta unha narrativa sintética cos principais feitos dalgunha	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,	CSC, CAA,

	<p>cos principais feitos dalgunha das revolucións burguesas da primeira metade do século XIX, acudindo a explicacións causais, e sinala os proles e os contras.</p> <p>Peso: 1.5% 2 sesións</p>	<p>das revolucións burguesas da primeira metade do século XIX</p>				<p>INSTRUMENTOS: Textos escritos (50%), Proba aberta (50%),</p>	<p>CCL</p>
XH-B2.2	<p>4º-XHB2.2.2 - Redacta unha narrativa sintética cos principais feitos dalgunha das revolucións burguesas do século XVIII, acudindo a explicacións causais, e indica os proles e os contras.</p> <p>Peso: 1.5% 2 sesións</p>	<p>Redacta unha narrativa sintética cos principais feitos dalgunha das revolucións burguesas do século XVIII</p>	X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Textos escritos (50%), Proba aberta (50%),</p>	<p>CSC, CAA, CCL</p>
XH-B2.2	<p>4º-XHB2.2.3 - Discute as implicacións da violencia empregando diversos tipos de fontes.</p> <p>Peso: 1.4% 1 sesión</p>	<p>Discute as implicacións da violencia empregando diversos tipos de fontes</p>	X			<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as,</p> <p>INSTRUMENTOS: Posta en común (100%),</p>	<p>CSC, CAA, CCL</p>
XH-B3.1	<p>4º-XHB3.1.1 - Analiza os proles e os contras da primeira Revolución Industrial en Inglaterra</p> <p>Peso: 2% 2 sesións</p>	<p>Analiza os proles e os contras da primeira Revolución Industrial en Inglaterra</p>	X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (30%), Proba obxectiva (30%), Posta en común (40%)</p>	<p>CSC, CAA, CCL</p>
XH-B3.2	<p>4º-XHB3.2.1 - Analiza e</p>	<p>Analiza e compara a</p>	X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos</p>	<p>CSC,</p>

	<p>compara a industrialización de diferentes países de Europa, América e Asia, nas súas distintas escalas temporais e xeográficas.</p> <p>Peso: 2.5% 3 sesións</p>	<p>industrialización de diferentes países de Europa, América e Asia</p>				<p>alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Resumo (50%), Proba aberta (50%),</p>	<p>CAA, CCL</p>
XH-B3.2	<p>4º-XHB3.2.2 - Compara o proceso de industrialización en Inglaterra e nos países nórdicos.</p> <p>Peso: 1% 1 sesión</p>	<p>Compara o proceso de industrialización en Inglaterra e nos países nórdicos</p>	X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (50%), Proba aberta (50%)</p>	<p>CSC, CAA, CCL</p>
XH-B3.3	<p>4º-XHB3.3.1 - Explica a situación laboral feminina e infantil nas cidades industriais.</p> <p>Peso: 2% 2 sesións</p>	<p>Explica a situación laboral feminina e infantil nas cidades industriais</p>	X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Investigacións (30%), Proba aberta (30%), Posta en común (40%)</p>	<p>CSC, CSIEE, CCL</p>
XH-B3.4	<p>4º-XHB3.4.1 - Especifica algunhas repercusións políticas como consecuencia dos cambios económicos en España.</p> <p>Peso: 2% 2 sesións</p>	<p>Especificación algunhas repercusións políticas como consecuencia dos cambios económicos en España</p>	X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais (50%), Proba aberta (50%),</p>	<p>CSC</p>
XH-B3.5	<p>4º-XHB3.5.1 - Elabora un eixe cronolóxico, diacrónico e sincrónico, cos principais avances</p>	<p>Elabora un eixe cronolóxico, diacrónico e sincrónico, cos principais avances científicos e tecnolóxicos do século XIX</p>	X			<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase (40%), Proba</p>	<p>CSC, CAA, CMCT</p>

	científicos e tecnolóxicos do século XIX. Peso: 2% 2 sesións					de interpretación de datos (60%),	
XH-B4.1	4º-XHB4.1.1 - Explica razoadamente que o concepto imperialismo reflicte unha realidade que influirá na xeopolítica mundial e nas relacións económicas transnacionais. Peso: 1.5% 1 sesión	Explica razoadamente que o concepto imperialismo reflicte unha realidade que influirá na xeopolítica mundial e nas relacións económicas transnacionais	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Textos escritos (50%), Exposición dun tema (50%),	CSC, CAA, CCL
XH-B4.1	4º-XHB4.1.2 - Elabora discusións sobre eurocentrismo e a globalización. Peso: 1% 1 sesión	Elabora discusións sobre eurocentrismo e a globalización	X			PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Posta en común (100%),	CSC, CAA, CCL
XH-B4.2	4º-XHB4.2.1 - Sabe recoñecer cadeas e interconexións causais entre colonialismo, imperialismo e a Gran Guerra de 1914. Peso: 2% 2 sesións	Sabe recoñecer cadeas e interconexións causais entre colonialismo, imperialismo e a Gran Guerra de 1914	X			PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Resumo (40%), Proba aberta (60%),	CSC, CAA
XH-B4.3	4º-XHB4.3.1 - Diferencia os acontecementos dos procesos, nunha explicación histórica, da I Guerra Mundial.	Diferencia os acontecementos dos procesos, nunha explicación histórica, da I Guerra Mundial		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese (40%), Proba aberta (60%),	CSC, CAA

	Peso: 1.5% 1 sesión						
XH-B4.3	4º-XHB4.3.2 - Analiza o novo mapa político de Europa. Peso: 1.5% 1 sesión	Analiza o novo mapa político de Europa		X		PROCEDEMENTOS: Probas específicas, Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Proba de interpretación de datos (60%), Caderno de clase (40%),	CSC, CAA
XH-B4.3	4º-XHB4.3.3 - Describe a derrota de Alemaña desde a súa propia perspectiva e desde a dos aliados. Peso: 1.5% 1 sesión	Describe a derrota de Alemaña desde a súa propia perspectiva e desde a dos aliados		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Producións orais (50%), Proba aberta (50%),	CSC, CAA, CCL
XH-B4.4	4º-XHB4.4.1 - Contrasta algunhas interpretacións do alcance da Revolución Rusa na súa época e na actualidade. Peso: 1% 1 sesión	Contrasta algunhas interpretacións do alcance da Revolución Rusa		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Textos escritos (50%), Resumo (50%),	CSC, CAA, CCL
XH-B4.5	4º-XHB4.5.1 - Comenta analiticamente cadros, esculturas e exemplos arquitectónicos da arte do século XIX. Peso: 1.5% 2 sesións	Comenta analiticamente cadros, esculturas e exemplos arquitectónicos da arte do século XIX		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática, INSTRUMENTOS: Rúbrica (100%),	CSC, CAA, CCL, CCEC
XH-B4.5	4º-XHB4.5.2 - Compara movementos artísticos europeos e asiáticos.	Compara movementos artísticos europeos e asiáticos		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (50%), Proba	CSC, CAA, CCL, CCEC

	Peso: 1.75% 2 sesións					aberta (50%),	
XH-B5.1	4º-XHB5.1.1 - Analiza interpretacións diversas de fontes históricas e historiográficas de distinta procedencia Peso: 0.5% 1/2 sesión	Analiza interpretacións diversas de fontes históricas e historiográficas de distinta procedencia		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Textos escritos (100%),	CSC, CAA, CCL
XH-B5.1	4º-XHB5.1.2 - Relaciona algunhas cuestións concretas do pasado co presente e as posibilidades do futuro, como o alcance das crises financeiras de 1929 e de 2008. Peso: 2% 2 sesións	Relaciona algunhas cuestións concretas do pasado co presente e as posibilidades do futuro, como o alcance das crises financeiras de 1929 e de 2008		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, Intercambios orais INSTRUMENTOS: Investigacións (30%), Proba aberta (30%), Posta en común (40%)	CSC, CAA
XH-B5.1	4º-XHB5.1.3 - Discute as circunstancias da loita polo sufraxio da muller. Peso: 2% 2 sesións	Discute as circunstancias da loita polo sufraxio da muller		X		PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Posta en común (100%),	CSC, CAA, CCL
XH-B5.2	4º-XHB5.2.1 - Explica diversos factores que fixeron posible o auxe do fascismo en Europa. Peso: 2% 2 sesións	Explica diversos factores que fixeron posible o auxe do fascismo en Europa		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Resumo (40%), Proba aberta (60%),	CSC, CCL
XH-B5.3	4º-XHB5.3.1 - Explica as principais reformas durante a II República durante a II República	Explica as principais reformas durante a II República española, e reaccións a elas		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,	CSC, CCL

	española, e reaccións a elas. Peso: 2% 2 sesións					INSTRUMENTOS: Textos escritos (50%), Exposición dun tema (50%),	
XH-B5.3	4º-XHB5.3.2 - Explica as causas da Guerra Civil española no contexto europeo e internacional. Peso: 2% 2 sesións	Explica as causas da Guerra Civil española no contexto europeo e internacional		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Resumo (40%), Proba aberta (60%),	CSC, CAA, CCL
XH-B6.1	4º-XHB6.1.1 - Recoñece a xerarquía causal (diferente importancia dunhas causas ou outras segundo as narrativas). Peso: 0,5% 1/2 sesión	Recoñece a xerarquía causal		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (100%),	CSC, CAA
XH-B6.2	4º-XHB6.2.1 - Sitúa nun mapa as fases do conflito. Peso: 2% 2 sesións	Sitúa nun mapa as fases do conflito		X		PROCEDEMENTOS: Probas específicas, INSTRUMENTOS: Proba de interpretación de datos (50%), Proba obxectiva (50%),	CSC, CAA
XH-B6.2	4º-XHB6.2.2 - Dá unha interpretación de por que rematou antes a guerra europea que a mundial. Peso: 1.25% 1 sesión	Dá unha interpretación de por que rematou antes a guerra europea que a mundial		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (40%), Proba aberta (60%),	CSC, CAA, CCL
XH-B6.2	4º-XHB6.2.3 - Elabora unha narrativa	Elabora unha narrativa explicativa das causas e as		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas,	CSC, CAA,

	explicativa das causas e as consecuencias da II Guerra Mundial, a distintos niveis temporais e xeográficos. Peso: 2.5% 2 sesións	consecuencias da II Guerra Mundial				INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese (40%), Proba obxectiva (60%),	CCL
XH-B6.3	4º-XHB6.3.1 - Recoñece a significación do Holocausto na historia mundial. Peso: 1.5% 1 sesión	Recoñece a significación do Holocausto na historia mundial		X		PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Posta en común (100%),	CSC
XH-B6.4	4º-XHB6.4.1 - Utilizando fontes históricas e historiográficas, explica algúns dos conflitos enmarcados na época da Guerra Fría. Peso: 1.75% 2 sesións	Utilizando fontes históricas e historiográficas, explica algúns dos conflitos enmarcados na época da Guerra Fría		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Exposición dun tema (50%), Proba aberta (50%),	CSC, CAA, CCL
XH-B6.4	4º-XHB6.4.2 - Describe as consecuencias da guerra de Vietnam. Peso: 1% 1 sesión	Describe as consecuencias da guerra de Vietnam		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (40%), Resumo (60%),	CSC, CAA, CCL
XH-B6.5	4º-XHB6.5.1 - Describe os feitos relevantes do proceso descolonizador. Peso: 2% 2 sesións	Describe os feitos relevantes do proceso descolonizador		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática, INSTRUMENTOS: Rúbrica (100%),	CSC, CCL
XH-B6.5	4º-XHB6.5.2 - Distingue	Distingue entre contextos		X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos	CSC,

	entre contextos diferentes do mesmo proceso, por exemplo, África subsahariana (anos 50 e 60) e a India (1947). Peso: 1.5% 1 sesión	diferentes do mesmo proceso, por exemplo, África subsahariana				alumnos/as, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (30%), Resumo (70%),	CAA
XH-B7.1	4º-XHB7.1.1 - Explica os avances dos réximes soviéticos e do "Welfare State" en Europa. Peso: 1.25% 1 sesión	Explica os avances dos réximes soviéticos e do "Welfare State" en Europa			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Resumo (40%), Proba aberta (60%),	CSC, CAA, CCL
XH-B7.1	4º-XHB7.1.2 - Recoñece os cambios sociais derivados da incorporación da muller ao traballo asalariado. Peso: 2% 2 sesións	Recoñece os cambios sociais derivados da incorporación da muller ao traballo asalariado			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática, INSTRUMENTOS: Rúbrica (100%),	CSC
XH-B7.2	4º-XHB7.2.1 - Compara a crise enerxética de 1973 coa financeira de 2008. Peso: 2% 2 sesións	Compara a crise enerxética de 1973 coa financeira de 2008			X	PROCEDEMENTOS: Probas específicas, Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Proba aberta (70%), Textos escritos (30%),	CSC, CAA, CCL
XH-B7.3	4º-XHB7.3.1 - Coñece a situación da posguerra e a represión en España, así como as fases da ditadura de Franco Peso: 2%	Coñece a situación da posguerra e a represión en España, así como as fases da ditadura de Franco			X	PROCEDEMENTOS: Probas específicas, Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Proba aberta (60%), Investigacións (40%),	CSC

	2 sesións						
XH-B7.3	4º-XHB7.3.2 - Discute como se entende en España e en Europa o concepto de memoria histórica Peso: 1.25% 1 sesión	Discute como se entende en España e en Europa o concepto de memoria histórica		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (40%), Proba aberta (60%)	CSC, CAA, CCL
XH-B8.1	4º-XHB8.1.1 - Interpreta o renacemento e o declive das nacións no novo mapa político europeo desa época Peso: 1.5% 1 sesión	Interpreta o renacemento e o declive das nacións no novo mapa político europeo desa época			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Producións orais (100%),	CSC, CAA
XH-B8.1	4º-XHB8.1.2 - Comprende os proles e contras do estado do benestar. Peso: 2% 2 sesións	Comprende os proles e contras do estado do benestar			X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Posta en común (50%), Proba aberta (50%),	CSC
XH-B8.2	4º-XHB8.2.1 - Analiza aspectos políticos, económicos e culturais dos cambios producidos tralo colapso da URSS. Peso: 1.5% 1 sesión	Analiza aspectos políticos, económicos e culturais dos cambios producidos tralo colapso da URSS			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Proba obxectiva (50%), Exposición dun tema (50%)	CSC, CAA, CCL
XH-B8.3	4º-XHB8.3.1 - Compara interpretacións sobre a Transición española nos anos setenta do século XX e na actualidade.	Compara interpretacións sobre a Transición española nos anos setenta do século XX e na actualidade			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Textos escritos (40%), Proba aberta (60%),	CSC, CAA, CCL

	Peso: 2% 2 sesións						
XH-B8.3	4º-XHB8.3.2 - Enumera e describe algúns dos principais fitos que deron lugar ao cambio na sociedade española da transición: coroación de Xoán Carlos I, lei para a reforma política de 1976, lei de amnistía de 1977, apertura de Cortes Constituíntes, aprobación da Constitución de 1978, primeiras eleccións xerais, creación do Estado das autonomías, etc Peso: 1.75% 2 sesións	Enumera e describe algúns dos principais fitos que deron lugar ao cambio na sociedade española da transición			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (30%), Proba obxectiva (70%),	CSC, CCL
XH-B8.3	4º-XHB8.3.3 - Analiza o problema do terrorismo en España durante esta etapa (ETA, GRAPO, Terra Lliure, etc.): a xénese e a historia das organizacións terroristas, a aparición dos primeiros movementos asociativos en defensa das vítimas, etc. Peso: 1.25% 1 sesión	Analiza o problema do terrorismo en España durante esta etapa			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Investigacións (50%), Proba aberta (50%),	CSC, CAA, CCL

XH-B8.4	4º-XHB8.4.1 - Discute sobre a construción da Unión Europea e do seu futuro. Peso: 1.75% 2 sesións	Discute sobre a construción da Unión Europea e do seu futuro			X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Posta en común (50%), Proba aberta (50%),	CSC, CAA, CCL
XH-B9.1	4º-XHB9.1.1 - Procura na prensa novas dalgun sector con relacións globalizadas, e elabora argumentos a favor e en contra. Peso: 1.25% 1 sesión	Procura na prensa novas dalgun sector con relacións globalizadas			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (30%), Traballo de aplicación e síntese (70%),	CSC, CD, CCL, CAA, CSIEE
XH-B9.1	4º-XHB9.1.2 - Elabora discusións sobre o eurocentrismo e a globalización. Peso: 1.25% 1 sesión	Elabora discusións sobre o eurocentrismo e a globalización			X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Posta en común (100%),	CSC, CAA
XH-B9.2	4º-XHB9.2.1 - Analiza algunhas ideas de progreso e retroceso na implantación das recentes tecnoloxías da información e da comunicación, a distintos niveis xeográficos. Peso: 1.75% 2 sesións	Analiza algunhas ideas de progreso e retroceso na implantación das recentes tecnoloxías da información e da comunicación			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Producións orais (50%), Proba aberta (50%),	CSC, CAA, CCL, CD
XH-B9.3	4º-XHB9.3.1 - Crea contidos que inclúen recursos como textos, mapas e gráficos, para presentar algún	Crea contidos que inclúen recursos como textos, mapas e gráficos, para presentar algún			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as,	CSC, CD, CAA,

	mapas e gráficos, para presentar algún aspecto conflitivo das condicións sociais do proceso de globalización. Peso: 1% 1 sesión	aspecto conflitivo das condicións sociais do proceso de globalización				INSTRUMENTOS: Caderno de clase (30%), Traballo de aplicación e síntese (70%),	CCL, CMCT, CSIEE
XH-B10.1	4º-XHB10.1.1 - Formula posibles beneficios e desvantaxes para as sociedades humanas e para o medio natural dalgunhas consecuencias do quecemento global, como o desxeamento do Báltico. Peso: 1.25% 1 sesión	Formula posibles beneficios e desvantaxes para as sociedades humanas e para o medio natural dalgunhas consecuencias do quecemento global			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, INSTRUMENTOS: Investigacións (50%), Producións orais (50%),	CSC, CMCT, CAA, CCL
XH-B10.1	4º-XHB10.1.2 - Sopesa como unha Europa en guerra durante o século XX pode chegar a unha unión económica e política no século XXI. Peso: 1.75% 2 sesións	Sopesa como unha Europa en guerra durante o século XX pode chegar a unha unión económica e política no século XXI			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Textos escritos (50%), Proba aberta (50%),	CSC, CAA
XH-B10.1	4º-XHB10.1.3 - Compara (nun aspecto ou en varios) as revolucións industriais do século XIX coa revolución tecnolóxica de finais do século XX e principio do XXI.	Compara as revolucións industriais do século XIX coa revolución tecnolóxica de finais do século XX e principio do XXI			X	PROCEDEMENTOS: Probas específicas, INSTRUMENTOS: Exposición dun tema (100%),	CSC, CMCT, CAA

	Peso: 2% 2 sesións						
XH-B10.2	4º-XHB10.2.1 - Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade. Peso: 1% 1 sesión	Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (30%), Proba de interpretación de datos (70%),	CSC, CMCT
XH-B10.2	4º-XHB10.2.2 - Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos. Peso: 1.75% 2 sesións	Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (30%), Proba de interpretación de datos (70%),	CSC, CMCT
XH-B10.3	4º-XHB10.3.1 - Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos. Peso: 1% 1 sesión	Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Caderno de clase (30%), Proba aberta (70%),	CSC, CMCT
XH-B10.4	4º-XHB10.4.1 - Utiliza con fluidez e precisión o vocabulario histórico e artístico necesario. Peso: 1.5% 2 sesións	Utiliza con fluidez e precisión o vocabulario histórico e artístico necesario	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as, Probas específicas, INSTRUMENTOS: Producións orais (40%), Textos escritos (30%), Proba aberta (30%),	CSC, CCL

* Indícase entre paréntese a porcentaxe de ponderación de cada instrumento de avaliación, no caso de haber máis dun, de cara a obter a cualificación final.

6.- CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS

6.1.- Aspectos xerais

Sendo o obxectivo último o achegamento do alumnado ós feitos e procesos histórico-xeográficos, combinaranse metodoloxías integradoras acordes ó principio de aprendizaxe construtiva. Os contidos traballaranse gradualmente, partindo da competencia inicial do alumnado reflectida na avaliación inicial, priorizando as actividades de tipo procedemental, especialmente no comezo do curso, para asegurar unhas bases sólidas para o resto do tempo. O enfoque estará claramente orientado á realización de tarefas e á resolución de problemas.

Coa finalidade de conseguir eses obxectivos potenciaremos as actividades participativas, aquelas nas que o alumnado teña que esforzarse por usar a súa capacidade de análise, imaxinación e cooperación. Combinaremos, polo tanto, o traballo cooperativo co traballo individual, sen esquecer a diversidade presente na aula, con alumnos de diversas capacidades e ritmos de aprendizaxe. As TIC tamén estarán presentes na aula medida en que os recursos o permitan.

6.2.- Estratexias metodolóxicas

- Organización dos contidos por medio de esquemas e síntesis, o máis sinxelo, ata lograr a realización de organigramas e mapas conceptuais
- Corrección na expresión cunha linguaxe específica da disciplina.
- Comprensión dos contidos dentro dun proceso continuo de construción dos coñecementos. elaboración de traballos de indagación a partir de fontes diversas (escritas, mapas, imaxes, audiovisuais, informática...)
- Resolución de problemas diversos a través de debates, argumentacións
- Simulacións.
- Creación de material TIC por parte do alumnado

6.3.- Exemplo de secuenciación do traballo na aula

6.3.1.- Motivación

- Actividade de exploración de ideas e coñecementos previos.
- Formulación de cuestións que promovan o interese
- Presentación da actividade con mapas, gráficos, textos, fotos, etc.

6.3.2.- Información do profesor

- Información básica para todo o alumnado.
 - explicación oral significativa, apoiándose no libro de texto, en presentacións, audiovisuais,... para unha mellor reconstrución conceptual histórica
 - subliñado de ideas-eixe que vertebran de xeito coherente a evolución e os cambios en aspectos fundamentais
 - desenvolvemento temático de carácter acumulativo e progresivo. Cada nova unidade se sustenta no traballado anteriormente.
 - tratamento de fontes documentais que se consideren necesarias, algunhas tomadas do libro de texto e outras aportadas polo docente, a fin de fomentar os procedementos de indagación e comprensión
 - fomento da participación, a reflexión e a confrontación de ideas

- Información complementaria para reforzo e apoio.

- Información complementaria para afondamento e ampliación, a criterio do profesorado

Traballo persoal:

- Comprensión de conceptos e contidos clave
- Lectura e comprensión de textos
- Análise de documentos, pequenas investigacións, etc.
- Resposta a preguntas.
- Resolución de problemas.
- Comentario de documentos, mapas, imaxes, etc.
- Elaboración de mapas, gráficas, sínteses ou mapas conceptuais.

Avaliación:

- Análise de producións: caderno, mapas, comentarios, etc.
- Exposicións orais.
- Probas escritas.

- Traballos individuais e en grupo.
- Observación do traballo na aula.

Para a presentación de traballos individuais ou en grupo o alumnado deberá seguir as seguintes indicacións:

- Escritos con procesador de textos.
- Xustificar os parágrafos
- Deixar marxes: 3 cm arriba, 2 cm abaixo, a dereita e a esquerda
- Elaborar unha portada que recolla:
 - Título do traballo (en maiúsculas)
 - Nome e apelidos, curso do autor (se son varios, colocaranse por orde alfabético do primeiro apelido)
 - Ano académico

Estes dous últimos datos irán preferiblemente no lado inferior dereito

- Engadir unha contraportada en branco
- Numerar as páxinas, comezando despois da contraportada
- A primeira folla levará o índice. Incluirá os apartados e o seu número de páxina
- De se incluír imaxes, han levar pé en alusión ós contidos tratados e a fonte
- Non se admiten tachaduras ou tippex
- Na derradeira folla, antes da contraportada, irá a bibliografía: libros, revistas, prensa,... O xeito correcto das referencias bibliográficas é como segue:
 - Bibliografía de formato papel:

Libros:

Autor/s (separados por punto e coma) comezando polos apelidos. Título (subtítulo se o hai), sempre en cursiva. Editorial, cidade, data.

Exemplo: Jakson, G. *“La República española y la guerra civil”*. Editorial Crítica, Barcelona, 1976

Enciclopedias: ao tratarse dunha colección indicaremos o número de volumes e o número do/s utilizados

Exemplo: *“Historia Universal del Arte”*. Volume 3. Editorial Planeta, Barcelona, 1.990. 10 volumes

Artigos de prensa ou revistas:

Autor. Título do artigo. Título da publicación, páxina e data.

Exemplo: Ambrós, I.. "La creación de una zona de libre cambio con EE.UU. divide a la UE". *La Vanguardia*, páx 10, 1995.

▪ Bibliografía de formato dixital, sexa en liña, CD-rom, DVD, ou USB: Título. Autor. Data.

Páxina web, engadiremos a dirección.

Exemplo: *Biblioteca Nacional. Exposiciones virtuales. Cartografía española de los siglos XVI a XIX*. <http://www.bne.es/esp/cartografia-fra.htm>

- Unha cita textual, ha ir entrecomillada e relacionada cunha chamada a pé de páxina por medio dun número (en superíndice ¹). No pe da páxina indicamos o documento do que procede a cita, sinalando o número de páxina.

7.- MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Como recursos principais, os libros de texto utilizados son o do Consorcio Editorial Galego para o 1º Ciclo (1º,2º e 3º ESO) e Anaya para 4º ESO

Por outro lado para a comprensión dos temas serán necesarios:

- Mapamundi. Non podemos construír un coñecemento sobre o marco xeográfico mundial se temos problemas á hora de situar poboacións ou rexións
- Fontes documentais históricas e historiográficas seleccionadas polo profesor
- Prensa
- Imaxes. Diapositivas, fotografías, debuxos, planos, tanto do libro de texto como procedente doutras fontes, aportados polo profesor, buscados polos alumnos, consultados en Internet ou na biblioteca. Consideramos que o uso de imaxes axuda a fixar coñecementos, sobre todo cando se trata de estudar un marco temporal e cultural tan dilatado
- Gráficas, mapas históricos ou temáticos, moitos deles realixados polos propios alumnos a través das ferramentas TIC
- Para determinadas actividades precisarase ordenador con acceso a internet (busca de información, realización de exercicios, exposicións de PowerPoint, etc.)

Os grupos contan coa súa propia aula na que se dispón do material informático preciso (pizarra dixital, proxector e ordenador)

8.- CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

8.1.- Avaliación inicial

Data prevista de realización

Mércores 29 de setembro de 2021

Descrición do tipo de proba:

Constará de preguntas tipo test, preguntas de respostas curtas, breve comentario de gráficos ou textos, relacionado cos estándares. Para coñecemento de capacidades e contidos básicos previos que permitisen unha boa asimilación dos novos contidos presentes no curso

Mecanismo para informar ás familias

Os resultados serán comunicados á Titoría a través da sesión de pre-avaliación que se realiza en outubro. No caso de detectar carencias significativas comunicaráse coa familia do alumno e o Departamento de Orientación coa maior brevidade posible

Consecuencias dos resultados da proba

A nivel académico, sen valor

8.2.- Avaliación continua

Periodicidade coa que se farán probas escritas

As probas escritas soamente representan unha parte da nota do alumnado. Realizaranse dúas por trimestre.

Aspectos que se van valorar dentro da observación do traballo na aula e instrumentos para a recollida desta información

Aspectos a ter en conta: atención, esforzo, participación, interese, puntualidade, autonomía e cooperación

Como se calcula a cualificación de cada unha das avaliacións (ponderación, redondeo...)

A avaliación farase en tres partes ao longo do curso, coincidindo coas tres avaliacións oficiais.

En cada avaliación haberá como mínimo dous exames ou probas escritas, elaborados de acordo cos estándares correspondentes. Representan o 60% da nota. O outro 40% será avaliado a partir das producións do alumnado: Producións escritas (20%) e Producións orais (20%). Para lograr o aprobado, a nota, resultante desa porcentaxe, obtida polo alumnado, deberá ser igual ou superior a 5 sobre 10 puntos en cada avaliación.

A distribución será a seguinte:

<u>Probas específicas (escritas)</u>	<u>Producións dos alumnos (escritas):</u> Exercicios Caderno clase Investigacións	<u>Producións Oraís:</u> Presentacións Postas en común Probas orais de lecturas
60,00%	20,00%	20,00%

8.3.- Avaliación final

A nota da avaliación final será a media das tres avaliacións. Para facer esa media, as tres avaliacións deberán ter unha nota igual ou superior a 5. Polo tanto, o aprobado esixirá as tres avaliacións aprobadas cunha nota igual ou superior a 5 sobre 10 puntos.

O período abranguido entre a terceira avaliación parcial e a avaliación final dedicárase a actividades de apoio, reforzo, recuperación, ampliación e titoría. Nese sentido, para o alumnado que non aprobase unha ou varias avaliacións das diferentes materias deberá recuperalas, coas actividades e probas correspondentes, antes da avaliación final. Serán atendidos de xeito máis individualizado para reforzar os estándares de aprendizaxe non superados. As probas, centraranse nos estándares básicos do curso, cun peso superior ao 2%, traballados en cada avaliación, valorados sobre 10 puntos, e o aprobado, esixirá obter unha cualificación igual ou superior a 5.

Por outra banda, o alumnado que teña superadas as materias poderá mellorar a súa cualificación, na avaliación final, realizando actividades de reforzo do aprendido e de ampliación a través dunhas probas deseñadas para iso.

9.- INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

9.1.- Indicadores de logro do proceso de ensino

INDICADORES	1	2	3	4
1.- O nivel de dificultades foi adecuado ás características do alumnado				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe				
3.- Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado				
5.- Contouse co apoio e a implicación das familias no traballo do alumnado				
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado				
7.- Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE				
8.- Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE				
9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado				

10.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación				
11.- Dase un peso real á observación do traballo na aula				
12.- Valorouse adeccuadamente o traballo colaaborativo do alumnado dentro do grupo				

9.2.- Indicadores de logro da práctica docente

INDICADORES	1	2	3	4
1.- Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado				
2.- Ofrécense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa				
3.- Elabóranse actividades atendendo a diversidade				
4.- Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE				
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar				
6.- Combínase traballo individual e en equipo				
7.- Poténcianse estratexias de animación á lectura				
8.- Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita				
9.- Incorporáanse as TIC aos procesos de ensino-aprendizaxe				
10.- Préstase atención aos elemntos transversais vinculados a cada estándar				
11.- Ofrécense ao alumnado de forma rápida os resultados das probas / traballos, etc.				
12.- Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos da corrección das probas, traballos, etc				
13.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros				
14.- Grao de implicación do profesorado nas funcións de titoría e orientación				
15.- Adecuación, logo da súa aplicación, das ACS propostas e aprobadas				
16.- As medidas de apoio, reforzo, etc. están claramente vinculadas aos estándares				

17.- Avalíase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación...				
---	--	--	--	--

10.- ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES

O alumnado con materias pendentes terá a oportunidade de recuperalas de dous xeitos:

1.- Entrega de boletíns de actividades, no que primarán os estándares básicos, en dúas quendas: na 2ª semana de novembro e na derradeira semana do mes de marzo. Ditos boletíns valóranse sobre 5 puntos. Na derradeira semana de abril haberá unha proba oral cos estándares traballados nos boletíns e valorarase sobre 5 puntos. A suma dos boletíns e a proba oral son 10 puntos e para recuperar a materia será imprescindible acadar un mínimo de 5 puntos. O instrumento de avaliación da proba oral farase seguindo a seguinte rúbrica:

	Excelente	Bo	Regular	Deficiente
Contido	Demostra un completo entendemento da información (1,25 puntos)	Demostra un bo entendemento (0,75 puntos)	Só domina algunhas partes (0,5 puntos)	Non parece entender ben a información (0,25 puntos)
Fluidez	Exprésase fluidamente, sen titubeos, pausas ou dúbidas (1.25 puntos)	Fai algunha pausa para pensar (0,75 puntos)	Titubea de cando en vez e realiza algunhas pausas (0,5 puntos)	Cóstalle facer un discurso fluido e ten longas pausas (0,25 puntos)
Organización	Lóxica e detallada (1,25 puntos)	Esquécelle algún paso ou non o detalla suficientemente (0,75 puntos)	Transmisión con bastantes dificultades (0,5 puntos)	Non foi capaz de transmitir de xeito lóxico (0,25 puntos)
Vocabulario	Usa un vocabulario moi apropiado e sen repeticións (1,25 puntos)	Vocabulario razoable. Repite algunhas ideas (0,75 puntos)	Vocabulario mínimo (0,5 puntos)	Non coñece o vocabulario mínimo (0,25 puntos)

Ao longo do curso o Departamento terá reunións mensuais co alumnado onde se farán as oportunas explicacións e resolución de dúbidas

2.- Finalmente, o alumnado que non conseguise recuperar as materias polo primeiro procedemento tamén terá ocasión de recuperalas neste último tramo do curso, entre a terceira avaliación parcial e a avaliación final, coa elaboración dunha proba ou traballo adaptado individualmente, e orientado a facilitarlle

a superación dos estándares básicos, cun peso superior ao 2%, das diferentes materias.

11.- MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Aquel alumnado que presente máis dificultades, sentarase na aula con outro alumno/a que poda axudarlle no día a día do traballo na clase. Será supervisado na aula para comprobar cada xornada se son capaces de seguir o ritmo da clase. Este alumnado terá unha atención especial o día dos exames escritos, comprobando se entenden os enunciados das distintas preguntas.

O alumnado con TDAH disporá de máis tempo para realizar as probas escritas

12.- CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN NO CURSO

Área:		XH	1º ESO								
Nivel	Área	Estándares		Elementos transversais							
				CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV	EV
1º	XH	1º-XHB1.1.1 - Interpreta como inflúen os movementos astronómicos na distribución da radiación solar e nas zonas bioclimáticas do planeta.		x	x		x				
1º	XH	1º-XHB1.1.2 - Analiza un mapa de fusos horarios e diferencia zonas do planeta de similares horas.			x		x				
1º	XH	1º-XHB1.2.1 - Clasifica e distingue proxeccións, e compara unha proxección de Mercator con unha de Peters.					x				
1º	XH	1º-XHB1.3.1 - Clasifica e distingue tipos de imaxes de satélite e mapas.				x					
1º	XH	1º-XHB1.4.1 - Localiza un punto xeográfico nun planisferio e distingue os hemisferios da Terra e as súas principais características.					x				

1º	XH	1º-XHB1.4.2 - Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa, utilizando datos de coordenadas xeográficas.	X		X	X					
1º	XH	1º-XHB1.5.1 - Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo europeo e mundial.		X	X	X					
1º	XH	1º-XHB1.6.1 - Localiza nun mapa físico mundial os elementos e as referencias físicas principais: mares e océanos, continentes, illas e arquipélagos máis importantes, ríos e cadeas montañosas principais.		X	X	X					
1º	XH	1º-XHB1.6.2 - Elabora climogramas e mapas que sitúen os climas do mundo e reflectan os elementos máis importantes.		X	X	X					
1º	XH	1º-XHB1.7.1 - Explica as características xerais do relevo europeo.	X	X	X	X					
1º	XH	1º-XHB1.8.1 - Localiza no mapa as unidades e os elementos principais do relevo europeo.		X	X	X					
1º	XH	1º-XHB1.9.1 - Clasifica e localiza nun mapa os tipos de clima de Europa.		X	X	X					
1º	XH	1º-XHB1.9.2 - Distingue e localiza nun mapa as zonas bioclimáticas do noso continente.				X					
1º	XH	1º-XHB1.10.1 - Localiza nun mapa e en imaxes de satélite de Europa os principais espazos naturais.			X	X					
1º	XH	1º-XHB1.11.1 - Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais, e localiza páxinas e recursos da web directamente relacionados con eles.	X	X	X	X					
1º	XH	1º-XHB3.1.1 - Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	X	X		X		X	X		
1º	XH	1º-XHB3.2.1 - Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	X	X		X		X			
1º	XH	1º-XHB3.2.2 - Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, sexan estas restos materiais ou textuais.		X		X					
1º	XH	1º-XHB3.2.3 - Compara dous relatos a distintas escalas temporais sobre as conquistas de Alexandre.	X	X	X	X					
1º	XH	1º-XHB3.3.1 - Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade.	X			X					
1º	XH	1º-XHB3.4.1 - Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos.	X			X		X	X		
1º	XH	1º-XHB3.5.1 - Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época.	X	X							
1º	XH	1º-XHB3.6.1 - Recoñece os cambios evolutivos ata chegar á especie humana.	X			X		X			
1º	XH	1º-XHB3.7.1 - Distingue etapas dentro da historia antiga.	X	X							
1º	XH	1º-XHB3.8.1 - Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos.	X	X		X					
1º	XH	1º-XHB3.9.1 - Explica a diferenza entre os dous períodos en que se divide a prehistoria e describe as características básicas da vida en cada un.	X								

1º	XH	1º-XHB3.9.2 - Analiza a transcendencia da revolución neolítica e o papel da muller nela.	X	X				X		
1º	XH	1º-XHB3.10.1 - Recoñece as funcións dos primeiros ritos relixiosos como os da "deusa nai".	X	X						
1º	XH	1º-XHB3.11.1 - Describe formas de organización socio-económica e política, novas ata entón, como os imperios de Mesopotamia e de Exipto.	X	X		X				
1º	XH	1º-XHB3.12.1 - Diferencia entre as fontes prehistóricas (restos materiais e ágrafos) e as fontes históricas (textos).	X							
1º	XH	1º-XHB3.13.1 - Interpreta un mapa cronolóxico-xeográfico da expansión exipcia.	X			X				
1º	XH	1º-XHB3.13.2 - Describe as principais características das etapas históricas en que se divide Exipto.		X						
1º	XH	1º-XHB3.14.1 - Explica como materializaban os exipcios a súa crenza na vida do alén.	X	X						
1º	XH	1º-XHB3.14.2 - Realiza un mapa conceptual cos principais deuses do panteón exipcio.	X	X						
1º	XH	1º-XHB3.15.1 - Localiza nun mapa os principais exemplos da arquitectura exipcia e da mesopotámica		X		X				
1º	XH	1º-XHB3.16.1 - Identifica trazos da organización socio-política e económica das polis gregas a partir de fontes históricas de diferentes tipos	X	X		X				
1º	XH	1º-XHB3.16.2 - Describe algunhas das diferenzas entre a democracia grega e as democracias actuais.	X	X						
1º	XH	1º-XHB3.17.1 - Localiza nun mapa histórico as colonias gregas do Mediterráneo.				X				
1º	XH	1º-XHB3.18.1 - Elabora un mapa do imperio de Alexandre.				X				
1º	XH	1º-XHB3.18.2 - Contrasta as accións políticas da Atenas de Pericles co imperio de Alexandre Magno.	X	X						
1º	XH	1º-XHB3.19.1 - Explica as características esenciais da arte grega e a súa evolución no tempo.	X	X						
1º	XH	1º-XHB3.19.2 - Dá exemplos representativos das áreas do saber grego, e discute por que se considera que a cultura europea parte da Grecia clásica.	X	X						
1º	XH	1º-XHB3.20.1 - Confecciona un mapa coas etapas da expansión de Roma.		X		X				
1º	XH	1º-XHB3.20.2 - Identifica diferenzas e semellanzas entre as formas de vida republicanas e as do imperio na Roma antiga.	X	X						
1º	XH	1º-XHB3.21.1 - Compara obras arquitectónicas e escultóricas de época grega e romana.	X	X		X				
1º	XH	1º-XHB3.22.1 - Fai un mapa da Península Ibérica onde se reflicten os cambios administrativos en época romana.				X				
1º	XH	1º-XHB3.22.2 - Analiza exemplos do legado romano que sobreviven na actualidade.	X	X	X	X		X	X	

1º	XH	1º-XHB3.22.3 - Entende o que significou a romanización en distintos ámbitos sociais e xeográficos.	x	x		x				
----	----	--	---	---	--	---	--	--	--	--

LENDAS TRANSVERSAIS

- CL** Comprensión lectora
EOE Expresión oral e escrita
CA Comunicación audiovisual
TIC Tecnoloxías da información e da comunicación
EMP Emprendemento
EC Educación cívica
PV Prevención da violencia
EV Educación e seguridade viaria

Área:		XH	2º ESO								
Nivel	Área	Estándares		Elementos transversais							
				CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV	EV
2º	XH	2º-XHB1.1.1	- Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa de España e de Galicia, utilizando datos de coordenadas xeográficas.	x	x		x				
2º	XH	2º-XHB1.2.1	- Enumera e describe as peculiaridades do medio físico español e galego.	x	x						
2º	XH	2º-XHB1.3.1	- Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo español.	x	x		x				
2º	XH	2º-XHB1.3.2	- Describe as unidades de relevo con axuda do mapa físico de España.		x						
2º	XH	2º-XHB1.4.1	- Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo galego.	x	x		x				
2º	XH	2º-XHB1.4.2	- Describe as unidades de relevo con axuda do mapa físico de Galicia.	x	x		x				
2º	XH	2º-XHB1.5.1	- Localiza nun mapa os grandes conxuntos ou espazos bioclimáticos de España.	x	x		x				

2º	XH	2º-XHB1.5.2 - Analiza e compara as zonas bioclimáticas españolas utilizando gráficos e imaxes.		X		X				
2º	XH	2º-XHB1.5.3 - Localiza nun mapa os espazos bioclimáticos de Galicia.	X	X		X				
2º	XH	2º-XHB1.6.1 - Distingue e localiza nun mapa as paisaxes de España e de Galicia.	X	X		X				
2º	XH	2º-XHB1.7.1 - Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais en España e en Galicia, e localiza páxinas e recursos da web directamente relacionados con eles.				X	X			
2º	XH	2º-XHB2.1.1 - Localiza no mapa mundial os continentes e as áreas máis densamente poboadas.	X	X		X				
2º	XH	2º-XHB2.1.2 - Explica o impacto das ondas migratorias nos países de orixe e nos de acollemento.	X	X						
2º	XH	2º-XHB2.2.1 - Explica as características da poboación europea.	X	X						
2º	XH	2º-XHB2.2.2 - Compara entre países a poboación europea segundo a súa distribución, a súa evolución e a súa dinámica.	X	X		X				
2º	XH	2º-XHB2.3.1 - Explica a pirámide de poboación de España e das súas comunidades autónomas.		X		X				
2º	XH	2º-XHB2.3.2 - Analiza en distintos medios os movementos migratorios nas últimas tres décadas en España.				X	X			
2º	XH	2º-XHB2.4.1 - Coñece o proceso da emigración galega, as súas etapas e os destinos principais.	X	X						
2º	XH	2º-XHB2.5.1 - Realiza un gráfico con datos da evolución do crecemento da poboación urbana no mundo.				X	X			
2º	XH	2º-XHB2.5.2 - Sitúa no mapa do mundo as vinte cidades máis poboadas, di a que país pertencen e explica a súa posición económica.				X	X			
2º	XH	2º-XHB2.6.1 - Resume elementos que diferencien o urbano e o rural en Europa.		X		X				
2º	XH	2º-XHB2.6.2 - Distingue os tipos de cidades do noso continente.		X	X	X				
2º	XH	2º-XHB2.7.1 - Interpreta textos que expliquen as características das cidades de España e de Galicia, axudándose de internet ou de medios de comunicación escrita.	X	X	X	X				
2º	XH	2º-XHB2.8.1 - Sitúa os parques naturais españois nun mapa, e explica a situación actual dalgúns deles.		X		X				
2º	XH	2º-XHB2.8.2 - Elabora gráficos de distinto tipo (lineais, de barra e de sectores) en soportes virtuais ou analóxicos, que reflectan información económica e demográfica de países ou áreas xeográficas a partir dos datos elixidos.		X	X	X				
2º	XH	2º-XHB2.9.1 - Clasifica as principais paisaxes humanizadas españolas a través de imaxes.				X	X			
2º	XH	2º-XHB2.10.1 - Compara paisaxes humanizadas españolas segundo a súa actividade económica.		X		X				
2º	XH	2º-XHB3.1.1 - Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	X	X						

2º	XH	2º-XHB3.2.1 - Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	X	X						
2º	XH	2º-XHB3.2.2 - Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	X	X						
2º	XH	2º-XHB3.3.1 - Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade.		X	X	X				
2º	XH	2º-XHB3.3.2 - Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos.		X	X	X				
2º	XH	2º-XHB3.4.1 - Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos.							X	X
2º	XH	2º-XHB3.5.1 - Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época.	X	X						
2º	XH	2º-XHB3.6.1 - Utiliza as fontes históricas e entende os límites do que se pode escribir sobre o pasado	X	X						
2º	XH	2º-XHB3.7.1 - Compara as formas de vida (en diversos aspectos) do Imperio Romano coas dos reinos xermánicos		X						X
2º	XH	2º-XHB3.8.1 - Caracteriza a sociedade feudal e as relacións entre señores e campesiños.	X	X						
2º	XH	2º-XHB3.9.1 - Comprende as orixes do Islam e o seu alcance posterior.	X	X						
2º	XH	2º-XHB3.9.2 - Explica a importancia de Al-Andalus na Idade Media.	X	X					X	X
2º	XH	2º-XHB3.10.1. Interpreta mapas que describen os procesos de conquistas e repoboación cristiás na Península Ibérica.		X		X				
2º	XH	2º-XHB3.10.2. Explica a importancia do Camiño de Santiago	X	X	X	X			X	
2º	XH	2º-XHB3.11.1. Comprende o impacto dunha crise demográfica e económica nas sociedades medievais europeas		X					X	
2º	XH	2º-XHB3.12.1 - Describe características da arte románica, gótica e islámica.		X	X	X				

LENDAS TRANSVERSAIS

- CL** Comprensión lectora
- EOE** Expresión oral e escrita
- CA** Comunicación audiovisual
- TIC** Tecnoloxías da información e da comunicación
- EMP** Emprendemento
- EC** Educación cívica

PV Prevención da violencia
EV Educación e seguridade viaria

Área:		XH	3º ESO												
Nivel	Área	Estándares						Elementos transversais							
							CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV	EV	
3º	XH	3º-XHB1.1.1 - Clasifica e distingue tipos de mapas e imaxes satélite.							x	x	x				
3º	XH	3º-XHB1.1.2 - Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa utilizando datos de coordenadas xeográficas.						x		x	x				
3º	XH	3º-XHB1.1.3 - Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.							x	x	x				
3º	XH	3º-XHB2.1.1 - Distingue nun mapa político a distribución territorial de España: comunidades autónomas, capitais, provincias e illas.							x	x	x				
3º	XH	3º-XHB2.2.1 - Compara a poboación activa de cada sector en diversos países e analiza o grao de desenvolvemento que amosan estes datos.						x		x	x	x			
3º	XH	3º-XHB2.3.1 - Diferencia os sectores económicos europeos.						x	x						
3º	XH	3º-XHB2.4.1 - Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.						x	x						
3º	XH	3º-XHB2.5.1 - Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.						x	x						
3º	XH	3º-XHB2.6.1 - Sitúa no mapa as principais zonas cerealistas, como exemplo de recurso agrario no mundo, e as máis importantes masas forestais do mundo.							x		x				
3º	XH	3º-XHB2.6.2 - Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras de minerais no mundo.							x		x				
3º	XH	3º-XHB2.6.3 - Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras e consumidoras de enerxía no mundo.							x		x				
3º	XH	3º-XHB2.6.4 - Identifica e nomea algunhas enerxías alternativas.						x	x						
3º	XH	3º-XHB2.7.1 - Procura información sobre a sobreexplotación dos caladoiros de pesca, usando recursos impresos e dixitais.						x	x	x	x				
3º	XH	3º-XHB2.8.1 - Localiza nun mapa os países máis industrializados do mundo, a través de lendas e símbolos adecuados.								x	x				
3º	XH	3º-XHB2.9.1 - Traza sobre un mapamundi o itinerario que segue un produto agrario e outro gandeiro desde a súa colleita ata o seu consumo en zonas afastadas, e extrae conclusións.						x		x	x				
3º	XH	3º-XHB2.10.1 - Define os indicadores que miden os intercambios económicos dun país.						x	x						

3º	XH	3º-XHB2.10.2 - Describe as características do comercio internacional na actualidade.	X	X						
3º	XH	3º-XHB2.10.3 - Enumera as características dos bloques comerciais e as razóns polas que se constitúen.	X	X						
3º	XH	3º-XHB2.11.1 - Identifica os tipos de turismo e os seus efectos	X	X						
3º	XH	3º-XHB2.11.2 - Valora a importancia do turismo na economía española e galega.	X	X		X	X			
3º	XH	3º-XHB2.12.1 - Comparar as características do consumo interior de países como Brasil e Francia.	X	X		X				
3º	XH	3º-XHB2.12.2 - Crea mapas conceptuais, usando recursos impresos e dixitais, para explicar o funcionamento do comercio, e sinala os organismos que agrupan as zonas comerciais.	X	X	X	X				
3º	XH	3º-XHB2.12.3 - Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	X	X	X	X				
3º	XH	3º-XHB2.13.1 - Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza.	X	X			X	X		
3º	XH	3º-XHB2.13.2 - Sinala áreas de conflito bélico no mapamundi e relacións con factores económicos.	X	X		X			X	
3º	XH	3º-XHB3.1.1 - Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado	X	X		X				
3º	XH	3º-XHB3.2.1 - Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	X	X		X				
3º	XH	3º-XHB3.2.2 - Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	X	X		X				
3º	XH	3º-XHB3.3.1 - Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade.		X		X				
3º	XH	3º-XHB3.3.2 - Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos.		X		X				
3º	XH	3º-XHB3.4.1 - Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos.	X			X		X	X	
3º	XH	3º-XHB3.5.1 - Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época.	X	X		X				
3º	XH	3º-XHB3.6.1 - Distingue modos de periodización histórica (Idade Moderna, Renacemento, Barroco, Absolutismo, etc.).	X	X		X				
3º	XH	3º-XHB3.7.1 - Identifica trazos do Renacemento e do Humanismo na historia europea, a partir de fontes históricas de diversos tipos.	X	X		X				
3º	XH	3º-XHB3.8.1 - Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	X	X	X	X				
3º	XH	3º-XHB3.9.1 - Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto.	X		X	X				
3º	XH	3º-XHB3.10.1. Distingue as características de réximes monárquicos autoritarios, parlamentarios e absolutos	X	X						

3º	XH	3º-XHB3.11.1. Comprende os conceptos de cambio e continuidade en relación co reinado dos Reis Católicos	X	X						
3º	XH	3º-XHB3.12.1. Explica as causas que conduciron á descuberta de América para Europa, a súa conquista e a súa colonización	X	X		X	X			
3º	XH	3º-XHB3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón de Castela polo mundo	X	X		X	X			
3º	XH	3º-XHB3.12.3. Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América	X	X		X	X	X	X	
3º	XH	3º-XHB3.13.1. Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos"	X	X						X

LENDAS TRANSVERSAIS

CL Comprensión lectora

EOE Expresión oral e escrita

CA Comunicación audiovisual

TIC Tecnoloxías da información e da comunicación

EMP Emprendemento

EC Educación cívica

PV Prevención da violencia

EV Educación e seguridade viaria

Área:		XH	4º ESO													
Nivel	Área	Estándares						Elementos transversais								
								CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV	EV	
4º	XH	4º-XHB1.1.1 - Establece, a través da análise de textos, a diferenza entre o Absolutismo e o Parlamentarismo.							X	X						
4º	XH	4º-XHB1.1.2 - Distingue conceptos históricos como Antigo Réxime e Ilustración.							X	X				X		
4º	XH	4º-XHB1.2.1 - Describe as características da cultura da Ilustración e as implicacións que ten nalgúns monarquías.							X	X				X		
4º	XH	4º-XHB1.3.1 - Aprecia os avances científicos e a súa aplicación á vida diaria, e contextualiza o papel dos científicos na súa propia época.							X	X			X	X		

4º	XH	4º-XHB1.3.2 - Comprende as implicacións do empiricismo e o método científico nunha variedade de áreas.	X	X				X		
4º	XH	4º-XHB2.1.1 - Sopesa as razóns dos revolucionarios para actuar como o fixeron.	X	X				X	X	
4º	XH	4º-XHB2.1.2 - Recoñece, mediante a análise de fontes de diversas épocas, o valor destas non só como información senón tamén como evidencia para os/as historiadores/as.	X	X				X		
4º	XH	4º-XHB2.2.1 - Redacta unha narrativa sintética cos principais feitos dalgunha das revolucións burguesas da primeira metade do século XIX, acudindo a explicacións causais, e sinala os proles e os contras.	X	X			X	X		
4º	XH	4º-XHB2.2.2 - Redacta unha narrativa sintética cos principais feitos dalgunha das revolucións burguesas do século XVIII, acudindo a explicacións causais, e indica os proles e os contras.	X	X			X	X		
4º	XH	4º-XHB2.2.3 - Discute as implicacións da violencia empregando diversos tipos de fontes.	X	X					X	
4º	XH	4º-XHB3.1.1 - Analiza os proles e os contras da primeira Revolución Industrial en Inglaterra	X	X			X	X		
4º	XH	4º-XHB3.2.1 - Analiza e compara a industrialización de diferentes países de Europa, América e Asia, nas súas distintas escalas temporais e xeográficas.	X	X			X	X		
4º	XH	4º-XHB3.2.2 - Compara o proceso de industrialización en Inglaterra e nos países nórdicos.	X	X			X	X		
4º	XH	4º-XHB3.3.1 - Explica a situación laboral feminina e infantil nas cidades industriais.	X	X				X		
4º	XH	4º-XHB3.4.1 - Especifica algunhas repercusións políticas como consecuencia dos cambios económicos en España.	X	X			X			
4º	XH	4º-XHB3.5.1 - Elabora un eixe cronolóxico, diacrónico e sincrónico, cos principais avances científicos e tecnolóxicos do século XIX.	X	X		X	X			
4º	XH	4º-XHB4.1.1 - Explica razoadamente que o concepto imperialismo reflicte unha realidade que influirá na xeopolítica mundial e nas relacións económicas transnacionais.	X	X				X	X	
4º	XH	4º-XHB4.1.2 - Elabora discusións sobre eurocentrismo e a globalización.	X	X				X	X	
4º	XH	4º-XHB4.2.1 - Sabe recoñecer cadeas e interconexións causais entre colonialismo, imperialismo e a Gran Guerra de 1914.	X	X				X	X	
4º	XH	4º-XHB4.3.1 - Diferencia os acontecementos dos procesos, nunha explicación histórica, da I Guerra Mundial.	X	X				X	X	
4º	XH	4º-XHB4.3.2 - Analiza o novo mapa político de Europa.	X	X						
4º	XH	4º-XHB4.3.3 - Describe a derrota de Alemaña desde a súa propia perspectiva e desde a dos aliados.	X	X					X	
4º	XH	4º-XHB4.4.1 - Contrasta algunhas interpretacións do alcance da Revolución Rusa na súa época e na actualidade.	X	X				X		
4º	XH	4º-XHB4.5.1 - Comenta analiticamente cadros, esculturas e exemplos arquitectónicos da arte do século XIX.	X	X	X	X				
4º	XH	4º-XHB4.5.2 - Compara movementos artísticos europeos e asiáticos.	X	X	X	X				

4º	XH	4º-XHB5.1.1 - Analiza interpretacións diversas de fontes históricas e historiográficas de distinta procedencia	X	X						
4º	XH	4º-XHB5.1.2 - Relaciona algunhas cuestións concretas do pasado co presente e as posibilidades do futuro, como o alcance das crises financeiras de 1929 e de 2008.	X	X			X	X		
4º	XH	4º-XHB5.1.3 - Discute as circunstancias da loita polo sufraxio da muller.	X	X			X	X		
4º	XH	4º-XHB5.2.1 - Explica diversos factores que fixeron posible o auxe do fascismo en Europa.	X	X				X	X	
4º	XH	4º-XHB5.3.1 - Explica as principais reformas durante a II República española, e reaccións a elas.	X	X			X	X	X	
4º	XH	4º-XHB5.3.2 - Explica as causas da Guerra Civil española no contexto europeo e internacional.	X	X				X	X	
4º	XH	4º-XHB6.1.1 - Recoñece a xerarquía causal (diferente importancia dunhas causas ou outras segundo as narrativas).	X	X						
4º	XH	4º-XHB6.2.1 - Sitúa nun mapa as fases do conflito.	X			X			X	
4º	XH	4º-XHB6.2.2 - Dá unha interpretación de por que rematou antes a guerra europea que a mundial.	X	X				X	X	
4º	XH	4º-XHB6.2.3 - Elabora unha narrativa explicativa das causas e as consecuencias da II Guerra Mundial, a distintos niveis temporais e xeográficos.	X	X				X	X	
4º	XH	4º-XHB6.3.1 - Recoñece a significación do Holocausto na historia mundial.	X	X				X	X	
4º	XH	4º-XHB6.4.1 - Utilizando fontes históricas e historiográficas, explica algúns dos conflitos enmarcados na época da Guerra Fría.	X	X				X	X	
4º	XH	4º-XHB6.4.2 - Describe as consecuencias da guerra de Vietnam.	X	X				X	X	
4º	XH	4º-XHB6.5.1 - Describe os feitos relevantes do proceso descolonizador.	X	X				X	X	
4º	XH	4º-XHB6.5.2 - Distingue entre contextos diferentes do mesmo proceso, por exemplo, África subsahariana (anos 50 e 60) e a India (1947).	X	X				X	X	
4º	XH	4º-XHB7.1.1 - Explica os avances dos réximes soviéticos e do "Welfare State" en Europa.	X	X				X		
4º	XH	4º-XHB7.1.2 - Recoñece os cambios sociais derivados da incorporación da muller ao traballo asalariado.	X	X			X	X		
4º	XH	4º-XHB7.2.1 - Compara a crise enerxética de 1973 coa financeira de 2008.	X	X						
4º	XH	4º-XHB7.3.1 - Coñece a situación da posguerra e a represión en España, así como as fases da ditadura de Franco	X	X				X	X	
4º	XH	4º-XHB7.3.2 - Discute como se entende en España e en Europa o concepto de memoria histórica		X				X	X	
4º	XH	4º-XHB8.1.1 - Interpreta o renacemento e o declive das nacións no novo mapa político europeo desa época	X	X						

4º	XH	4º-XHB8.1.2 - Comprende os proles e contras do estado do benestar.	X	X			X	X		
4º	XH	4º-XHB8.2.1 - Analiza aspectos políticos, económicos e culturais dos cambios producidos tralo colapso da URSS.	X	X						
4º	XH	4º-XHB8.3.1 - Compara interpretacións sobre a Transición española nos anos setenta do século XX e na actualidade.	X	X				X	X	
4º	XH	4º-XHB8.3.2 - Enumera e describe algúns dos principais fitos que deron lugar ao cambio na sociedade española da transición: coroación de Xoán Carlos I, lei para a reforma política de 1976, lei de amnistía de 1977, apertura de Cortes Constituíntes, aprobación da Constitución de 1978, primeiras eleccións xerais, creación do Estado das autonomías, etc	X	X			X	X	X	
4º	XH	4º-XHB8.3.3 - Analiza o problema do terrorismo en España durante esta etapa (ETA, GRAPO, Terra Lliure, etc.): a xénese e a historia das organizacións terroristas, a aparición dos primeiros movementos asociativos en defensa das vítimas, etc.	X	X				X	X	
4º	XH	4º-XHB8.4.1 - Discute sobre a construción da Unión Europea e do seu futuro.	X	X			X	X	X	
4º	XH	4º-XHB9.1.1 - Procura na prensa novas dalgún sector con relacións globalizadas, e elabora argumentos a favor e en contra.	X	X	X	X				
4º	XH	4º-XHB9.1.2 - Elabora discusións sobre o eurocentrismo e a globalización.	X	X				X		
4º	XH	4º-XHB9.2.1 - Analiza algunhas ideas de progreso e retroceso na implantación das recentes tecnoloxías da información e da comunicación, a distintos niveis xeográficos.	X	X	X	X	X			
4º	XH	4º-XHB9.3.1 - Crea contidos que inclúen recursos como textos, mapas e gráficos, para presentar algún aspecto conflitivo das condicións sociais do proceso de globalización.		X	X	X				
4º	XH	4º-XHB10.1.1. Formula posibles beneficios e desvantaxes para as sociedades humanas e para o medio natural dalgúns consecuencias do quecemento global, como o desxeamento do Báltico		X			X	X		
4º	XH	4º-XHB10.1.2. Sopesa como unha Europa en guerra durante o século XX pode chegar a unha unión económica e política no século XXI		X				X	X	
4º	XH	4º-XHB10.1.3. Compara (nun aspecto ou en varios) as revolucións industriais do século XIX coa revolución tecnolóxica de finais do século XX e principio do XXI		X			X			
4º	XH	4º-XHB10.2.1. Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade	X	X						
4º	XH	4º-XHB10.2.2. Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos	X	X		X				
4º	XH	4º-XHB10.3.1. Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos		X				X	X	
4º	XH	4º-XHB10.4.1. Utiliza con fluidez e precisión o vocabulario histórico e artístico necesario	X	X	X	X				

LENDA TRANSVERSAIS

CL Comprensión lectora

EOE	Expresión oral e escrita
CA	Comunicación audiovisual
TIC	Tecnoloxías da información e da comunicación
EMP	Emprendemento
EC	Educación cívica
PV	Prevención da violencia
EV	Educación e seguridade viaria

13.- ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Dadas as circunstancias derivadas da pandemia da COVID 19 quedan suprimidas durante o presente curso

14.- APLICACIÓN DOS PLANS E PROXECTOS DE CENTRO

14.1.- Plan TIC

O traballo na área da Xeografía e a Historia ten tamén formas específicas para a busca, recollida, selección, procesamento e presentación da información que se utiliza ademais en moi diferentes formas: verbal, numérica, simbólica ou gráfica. A incorporación de contidos relacionados con todo iso fai posible a contribución destas materias ao desenvolvemento da competencias no tratamento da información e competencia dixital.

Favorece a adquisición desta competencia a mellora nas destrezas asociadas á utilización de recursos frecuentes nas materias como son os esquemas, mapas conceptuais, etc., así como a produción representación de memorias, textos, etc.

Por outro lado, na faceta de competencia dixital, tamén se contribúe a través da utilización das tecnoloxías da información e a comunicación na aprendizaxe da Xeografía e a Historia para comunicarse, recabar información, retroalimentala, simular e visualizar situacións, para a obtención e o tratamento de datos, etc.

Obxectivos:

- Aprender o manexo básico do sistema operativo e dos programas software que se van utilizar.
- Valorar as posibilidades que ofrecen as TIC para o labor docente: uso de novos recursos didácticos máis atractivos, intercambio de experiencias e innovación na práctica educativa cotiá.

- Realizar experiencias concretas para o uso das TIC nas áreas correspondentes
- Facilitar a utilización das TIC na atención das NEE.
- Utilizar as posibilidades do ordenador como ferramenta para reforzar e adquirir coñecementos.
- Utilizar software educativo, adecuado ao seu nivel:
 - Usar no traballo cotiá o procesador de texto, folla de cálculo, presentacións PowerPoint, Webquest...
 - Navegar por páxinas web, para obter información.
 - Usar medios de comunicación: correo, chats, foros, videoconferencia...
 - Desenvolver estratexias para a búsqueda, selección e organización de contidos.

14.2.- Plan Lector

Lecturas para 1º ESO (Editorial A nosa Terra)

- 1.- Os Prehistóricos
- 2.- Os galegos romanos
- 3.- Os habitantes dos castros
- 4.- Cazadores e recolectores
- 5.- Agricultores
- 6.- Exipto e Mesopotamia
- 7.- India e China
- 8.- Grecia e o Mediterráneo
- 9.- Roma e o Mediterráneo

Lecturas recomendadas para 2º ESO (Editorial A nosa Terra):

- 1.- Os viquingos en Galicia
- 2.- Bispos e monxes
- 3.- Os reis de Galicia
- 4.- Os Irmandiños
- 5.- Os habitantes das cidades
- 6.- Os nobres
- 7.- Xogares e trovadores
- 8.- Xudeus e cristiáns
- 9.- Idade Media
- 10.- O fin da Idade Media
- 11.- O Islam
- 12.- Os descubrimentos

Lecturas para 3º ESO (Biblioteca Básica de Historia Ed. Anaya)

- 1.- Así vivían en el Renacimiento
- 2.- La España Imperial
- 3.- La España del Siglo XVI
- 4.- Colón y el Descubrimiento
- 5.- Rumbo a las Indias
- 6.- La Inquisición
- 7.- La España del Siglo XVII
- 8.- Así vivían en el Siglo de Oro

O alumnado de 3º de ESO tamén participa no programa “Prensa Escola” organizado polo xornal “La Voz de Galicia” e no que teñen que ler, seleccionar, interpretar noticias e elaborar unha serie de traballos individuais ao longo dos tres trimestres do presente curso.

Lecturas para 4º de ESO (Biblioteca Básica de Historia Ed. Anaya)

- 01.- La España del siglo XVIII
- 02.- Así vivían en la corte española en el s. XVIII
- 03.- Así vivían en la corte española durante la Revolución Francesa
- 04.- España en el siglo XIX (1879-1833)
- 05.- España en el siglo XIX (1834-1898)
- 06.- España en el siglo XX (1898-1931)
- 07.- España en el siglo XX (1931-1939)
- 08.- España en el siglo XX (1939-1978)
- 09.- La Revolución Francesa
- 10.- La Guerra de la Independencia
- 11.- La Revolución Rusa
- 12.- El Mundo de los bloques (1945-1989)
- 13.- Imperialismo y colonialismo
- 14.- La mujer en la historia
- 15.- Libertarios y sindicalistas
- 16.- El movimiento obrero
- 17.- Adolfo Caamaño.- Paxaro do mel Edicións Xerais

As lecturas están repartidas por avaliacións, son voluntarias e cada alumno pode acadar ata un máximo de 1 punto nas probas orais onde se avalían as mesmas

A maiores, en 3º e 4º de ESO, están programadas as lecturas dos seguintes textos:

- B. das Casas.- Brevísima relación da destrución das Indias
- H. Cortés.- Carta a Carlos I. 1510
- J. Locke.- Tratado sobre o goberno civil. 1690
- H. del Pulgar.- Crónica dos Reis Católicos 1481-1490

Contrato dun foro
Constitución española de 1978
Estatuto de Autonomía de Galicia
Adalberon.- Sociedad estamental
Discurso de Luis XV al parlamento de París, 1776
Bossuet.- Política según las Sagradas Escrituras
Voltaire.- Cartas filosóficas
A. Smith.- La riqueza de las naciones
Rousseau.- Fundamentos de las desigualdades entre los hombres
 - El contrato social
Montesquieu.- El espíritu de las leyes
Malthus.- Primer ensayo sobre la población
Engels.- La situación de la clase obrera en Inglaterra
Marx y Engels.- Manifiesto del Partido Comunista, 1848
La Declaración de los Derechos del Ciudadano, 1789
Bismarck.- Pensamientos y recuerdos
Dickens.- Tiempos difíciles
Manifestaciones de un niño trabajador de doce años
J. Reed.- Diez días que estremecieron al mundo
G. Marx.- Groucho y yo
Galbraith.- El crack del 29
Mussolini.- La doctrina del fascismo
Hitler.- Mi lucha
 - El espacio vital
H. Arendt.- Los orígenes del totalitarismo
Einstein.- Manifestaciones al abandonar Alemania

15.- MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN, MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA

16.1.- Indicadores

	Escala			
	1	2	3	4
1. Adecuación do deseño das unidades didácticas, temas ou proxectos a partir dos elementos do currículo.				
2. Adecuación da secuenciación e da temporalización das unidades didácticas / temas / proxectos.				
3. O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporalización previstas.				
4. Adecuación da secuenciación dos estándares para cada unha das unidades, temas ou proxectos.				
5. Adecuación do grao mínimo de consecución fixado para cada estándar.				
6. Asignación a cada estándar do peso correspondente na cualificación.				
7. Vinculación de cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación.				
8. Asociación de cada estándar cos elementos transversais a desenvolver.				
9. Fixación dunha estratexia metodolóxica común para todo o departamento. [Só para ESO e bach.].				
10. Adecuación da secuencia de traballo na aula.				
11. Adecuación dos materiais didácticos utilizados.				
12. Adecuación do libro de texto (no caso de que se use).				
13. Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado, incluídas as consecuencias da proba.				
14. Adecuación da proba de avaliación inicial, elaborada a partir dos estándares.				
15. Adecuación do procedemento de acreditación de coñecementos previos [Só para determinadas materias de 2º de bacharelato].				
16. Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación continua: probas, traballos, etc.				

17. Adecuación dos criterios establecidos para a recuperación dun exame e dunha avaliación.				
18. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación final. [Só para ESO e bacharelato].				
19. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación extraordinaria. [Só para ESO e bach].				
20. Adecuación dos criterios establecidos para o seguimento de materias pendentes. [Só para ESO e bacharelato]				
21. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación desas materias pendentes. [Só para ESO e bacharelato]				
22. Adecuación dos exames, tendo en conta o valor de cada estándar.				
23. Adecuación dos programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares.				
24. Adecuación das medidas específicas de atención ao alumnado con NEAE.				
25. Grao de desenvolvemento das actividades complementarias e extraescolares previstas.				
26. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos.				
27. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre os criterios de promoción.				
28. Adecuación do seguimento e da revisión da programación ao longo do curso.				
29. Contribución desde a materia ao plan de lectura do centro.				
30. Grao de integración das TIC no desenvolvemento da materia.				

Observacións:

16.- DATOS DO DEPARTAMENTO

Materia	Curso	Grupos	Profesor/a
Xeografía e Historia Exención de Francés	1º ESO	2	Edelmiro Touris Diz
Xeografía e Historia	2º ESO	2	Francisco Valiñas Torres Mª Elena Aznar Rodríguez

Xeografía e Historia	3º ESO	1	Francisco Valiñas Torres
Xeografía e Historia	4º ESO	1	Francisco Valiñas Torres
Economía	4º ESO	1	Francisco Valiñas Torres

17.- TRANSICIÓN AO ENSINO NON PRESENCIAL

17.1.- Resumo das medidas extraordinarias adoptadas nas PD 2020-2021

As medidas extraordinarias que se veñen de incorporar na Programación Didáctica dos cursos da ESO no IES Barro atenden ás Instrucións do 30 de xullo de 2020 da Dirección Xeral. Tivéronse en conta, ademais dos informes individuais, as competencias dixitais adquiridas dentro do programa Edixgal para o alumnado de 1º e 2º da ESO, e na Aula Virtual para o alumnado de 3º e 4º da ESO.

O procedemento seguido na configuración das PD segue as citadas instrucións.

- 1.- Obtención da información individual do alumnado no campo das TICs no ámbito doméstico.
- 2.- Reforzo das competencias dixitais do alumnado e do profesorado.
- 3.- Análise e valoración das aprendizaxes imprescindibles que puideran quedar pendentes de adquirir logo da excepcionalidade do curso 2019-20.
- 4.- Adecuación da PD a esta situación.
- 5.- Dar preferencia ó emprego de recursos dixitais e ás actividades e exercicios en liña que podan desenvolverse tanto de forma presencial como semipresencial e non presencial.
- 6.- Emprego de procedementos e técnicas de avaliación flexibles e de sinxela adaptación no caso de ter que avaliar a actividade presencial ou non presencial.

7.- Na atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo (NEAE) coidarase que todo o alumnado teña acceso ao proceso de ensinanza e aprendizaxe en calquera dos escenarios presentes e asegurárase a súa participación e implicación no desenvolvemento das accións educativas.

17.2.- Aprendizaxes imprescindibles para 1º e 2º da ESO

Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles 1º ESO	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.4. Localizar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe de satélite, utilizando datos de coordenadas xeográficas.	Localiza un punto xeográfico nun planisferio e distingue os hemisferios da Terra e as súas principais características.
B1.5. Localizar no mapamundi físico as principais unidades do relevo mundiais, os grandes ríos e as grandes zonas climáticas, e identificar as súas características.	Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo europeo e mundial.
B1.8. Situar no mapa de Europa as unidades e os elementos principais do relevo continental.	Localiza no mapa as unidades e os elementos principais do relevo europeo.
B1.9. Coñecer, comparar e describir os grandes conxuntos bioclimáticos que conforman o espazo xeográfico europeo.	Clasifica e localiza nun mapa os tipos de clima de Europa.
B3.3. Explicar as características de cada tempo histórico e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia, diferenciando períodos que facilitan o seu estudo e a súa interpretación.	Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade.
B3.4. Tempo histórico.	Entender que os acontecementos e os procesos ocorren ao longo do tempo e á vez no tempo (diacronía e sincronía).

B3.6. Evolución das especies e a hominización.	Entender o proceso de hominización.
B3.8. Identificar e localizar no tempo e no espazo os procesos e os acontecementos históricos máis salientables da Prehistoria e da Idade Antiga, para adquirir unha perspectiva global da súa evolución.	Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos.
B3.9. Coñecer as características da vida humana correspondentes aos dous períodos en que se divide a Prehistoria: Paleolítico e Neolítico.	Analiza a transcendencia da revolución neolítica e o papel da muller nela.
B3.16. Coñecer os trazos principais das polis gregas e a transcendencia do concepto de democracia.	Describe algunhas das diferenzas entre a democracia grega e as democracias actuais.
B3. 22. Establecer conexións entre o pasado da Hispania romana e o presente.	Entende o que significou a romanización en distintos ámbitos sociais e xeográficos.

Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles 2º ESO

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.1. Localizar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou nunha imaxe de satélite, utilizando datos de coordenadas xeográficas.	Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa de España e de Galicia, utilizando datos de coordenadas xeográficas.
B1.2. Ter unha visión global do medio físico de España e de Galicia, e das súas características xerais.	Enumera e describe as peculiaridades do medio físico español e galego.
B1.5. Coñecer e describir os grandes conxuntos bioclimáticos que conforman o espazo xeográfico español e galego.	Localiza nun mapa os grandes conxuntos ou espazos bioclimáticos de España. Localiza nun mapa os espazos bioclimáticos de Galicia.
B2.2. Analizar a poboación europea no relativo á súa distribución, evolución e dinámica, e ás súas migracións e políticas de poboación.	Analizar a poboación europea no relativo á súa distribución, evolución e dinámica, e ás súas migracións e políticas de poboación.
B2.3. Analizar as características da poboación española, a súa distribución, dinámica e evolución, e os movementos migratorios.	Explica a pirámide de poboación de España e das súas comunidades autónomas.
B2.4. Analiza as características da poboación de Galicia, a súa distribución, dinámica e evolución, e os movementos migratorios	Coñece o proceso da emigración galega, as súas etapas e os destinos principais.
B2.5. Proceso de urbanización no planeta.	Sinalar nun mapamundi as grandes áreas urbanas, e identificar e comentar o papel das cidades mundiais como dinamizadoras da economía das súas rexións.
B2.9. Paisaxes no territorio español e galego.	Identificar as principais paisaxes humanizadas españolas e galegas, e identificalas por comunidades autónomas.
B3.3. Explicar as características de cada tempo histórico e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia, diferenciando períodos que facilitan o seu estudo e a súa	Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade.

interpretación	
B3.9. Analizar a evolución dos reinos cristiáns e musulmáns, nos seus aspectos socioeconómicos, políticos e culturais.	Comprende as orixes do Islam e o seu alcance posterior.
B3.10. Entender o proceso das conquistas e a repoboación dos reinos cristiáns na Península Ibérica e as súas relacións con Al-Andalus	Explica a importancia do Camiño de Santiago.
B3.3. Explicar as características de cada tempo histórico e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia, diferenciando períodos que facilitan o seu estudo e a súa interpretación.	Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos.
B3.7. Describir a nova situación económica, social e política dos reinos xermánicos.	Compara as formas de vida (en diversos aspectos) do Imperio Romano coas dos reinos xermánicos
B3.12. Comprender as características e as funcións da arte na Idade Media.	Describe características da arte románica, gótica e islámica.

17.3.- Aprendizaxes imprescindibles para 3º e 4º da ESO

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles de 3º ESO

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B2.1. Coñecer a organización administrativa e territorial de España.	Distingue nun mapa político a distribución territorial de España
B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas.	Diferencia os sectores económicos europeos
B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións.	Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.
B2.6. Localizar os recursos agrarios e naturais no mapa mundial.	Sitúa no mapa as principais zonas cerealistas, como exemplo de recurso agrario no mundo, e as máis importantes masas forestais do mundo. Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras e consumidoras de enerxía no mundo.
B2.7. Explica e localiza os tipos de pesca e os seus problemas.	Procura información sobre a sobreexplotación dos caladoiros de pesca
B2.8. Explicar a distribución desigual das rexións industrializadas no mundo.	Localiza nun mapa os países máis industrializados do mundo
B2.10. Entender os fluxos e os bloques comerciais.	Describe as características do comercio internacional na actualidade
B2.11. Analizar o desenvolvemento do turismo e a súa importancia económica.	Identifica os tipos de turismo e os seus efectos Valora a importancia do turismo na economía española e galega
B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos.	Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza
B3.5. Utilizar o vocabulario histórico e artístico con precisión, inseríndoo no contexto adecuado.	Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época.
B3.7. Relacionar o alcance da nova ollada dos humanistas, artistas e científicos do Renacemento con etapas anteriores e posteriores.	Identifica trazos do Renacemento e do Humanismo na historia europea, a partir de fontes históricas de diversos tipos.
B3.11. Analizar o reinado dos Reis Católicos como unha etapa de transición entre a Idade Media e a Idade Moderna.	Comprende os conceptos de cambio e continuidade en relación co reinado dos Reis Católicos.
B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias.	Explica as causas que conduciron á descuberta de América para Europa, a súa conquista e a súa colonización.
B3.13. Coñecer trazos das políticas internas e as relacións exteriores dos séculos XVI e XVII en Europa.	Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos".

2. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles de 4º ESO

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.1. Explicar as características do Antigo Réxime nos seus sentidos político, social e económico.	Distingue conceptos históricos como Antigo Réxime e Ilustración.
B1.2. Coñecer o alcance da Ilustración como novo movemento cultural e social en Europa e en América.	Describe as características da cultura da Ilustración e as implicacións que ten nalgunhas monarquías.
B2.1. Comprender o alcance e as limitacións dos procesos revolucionarios dos séculos XVIII e XIX.	Sopesa as razóns dos revolucionarios para actuar como o fixeron.
B2.2. Identificar os principais feitos das revolucións liberais burguesas en Europa e América nos séculos XVIII e XIX.	Redacta unha narrativa sintética cos principais feitos dalgunha das revolucións burguesas da primeira metade do século XIX, acudindo a explicacións causais, e sinala os pros e os contras.
B3.1. Revolución Industrial: concepto; factores económicos, sociais e ideolóxicos que a fan posible.	Describir os feitos salientables da Revolución Industrial e o seu encadeamento causal.
B3.4. Discusión en torno ás características da industrialización en España e Galicia: éxito ou fracaso?	Analizar a evolución dos cambios económicos en España e en Galicia, a raíz da industrialización parcial do país.
B4.2. Imperialismo: causas, desenvolvemento e consecuencias.	Establecer xerarquías causais (aspecto e escala temporal) da evolución do imperialismo.
B4.3. Causas e consecuencias da Gran Guerra (1914-1919) ou I Guerra Mundial.	Coñecer os principais acontecementos da Gran Guerra, as súas interconexións coa Revolución Rusa e as consecuencias dos tratados de Versalles.
B4.4. Esquematizar a orixe, o desenvolvemento e as consecuencias da Revolución Rusa.	Contrasta algunhas interpretacións do alcance da Revolución Rusa na súa época e na actualidade
B5.1. Coñecer e comprender os acontecementos, os feitos e os procesos máis importantes do período de entreguerras, e a súa conexión co presente, e estudar a xerarquía causal nas explicacións históricas sobre esta época.	Relaciona algunhas cuestións concretas do pasado co presente e as posibilidades do futuro, como o alcance das crises financeiras de 1929 e de 2008.
B5.2. Analizar as causas do auxe dos fascismos en Europa.	Explica diversos factores que fixeron posible o auxe do fascismo en Europa.
B5.3. Coñecer as tensións que levaron en España á proclamación da II República e ao estoupido da Guerra Civil	Explica as principais reformas durante a II República española, e reaccións a elas.

B6.2. Coñecer os principais feitos da II Guerra Mundial, diferenciar as escalas xeográficas nesta guerra (europea e mundial) e entender o concepto de guerra total.	Elabora unha narrativa explicativa das causas e as consecuencias da II Guerra Mundial, a distintos niveis temporais e xeográficos.
B6.5. Organizar os feitos máis importantes da descolonización de posguerra no século XX e comprender os límites da descolonización e da independencia nun mundo desigual.	Describe os feitos relevantes do proceso descolonizador.
B7.2. Comprender o concepto de crise económica e a súa repercusión mundial nun caso concreto.	Compara a crise enerxética de 1973 coa financeira de 2008.
B7.3. Explicar as causas de que se establecera unha ditadura en España tras a Guerra Civil, e como foi evolucionando esa ditadura desde 1939 a 1975.	Coñece a situación da posguerra e a represión en España, así como as fases da ditadura de Franco
B8.4. Entender a evolución da construción da Unión Europea.	Discute sobre a construción da Unión Europea e do seu futuro.

18.- METODOLOXÍA ADAPTADA AO ENSINO SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL

Metodoloxía prevista nos casos de ensino semipresencial ou non presencial	
Actividades	As actividades e exercicios levaranse a cabo integramente dentro da plataforma Abalar-Edixgal, no caso de 1º e 2º ESO, coa que o alumnado xa está familiarizado. En 3º e 4º ESO mediante a Aula Virtual No caso de emisións en directo por videochamada empregárase a plataforma Webex ou unha similar que permita manter o contacto entre o alumnado e o corpo docente.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	O alumnado consulta os materiais, realiza as tarefas propostas semanalmente e plantexa dúbidas empregando o correo electrónico e/ou a canle específica dentro de Edixgal ou Aula Virtual. Sube as tarefas que son corrixidas e retroalimentadas empregando eses medios tecnolóxicos. Todo o alumnado ten conectividade, pero algúns deles con certas restricións (datos limitados, necesidade de compartir o dispositivo con outro membro da familia...), polo que nestes casos se lles dará flexibilidade á hora de entregar as tarefas.
Materiais e recursos	Plataforma Edixgal, Aula Virtual, Webex, correo electrónico

